

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljnim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodo-
ba« v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužnji Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

8554 AA

23

60100200

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 179 (11.902)

Trst, sobota, 28. julija 1984

V torek začetek razprave v parlamentu o dokumentu večine Po političnem preverjanju se je položaj petstrankarske vladne koalicije utrdil

**Craxi lahko računa na leto dni premirja - V ponedeljek imenovanje novega ministra
za proračun - Nevarnost za nekatere levičarske krajevne uprave**

RIM — Po štirih urah pogovorov med predsednikom vlade Craxijem in tajniki strank vladne koalicije se je preverjanje končalo z objavo sklepnega dokumenta, ki obsega 14 tipičnih strani in je v glavnem popravljeni osnutek, ki ga je Craxi poslal vladnim partnerjem. Na podlagi tega dokumenta se bo v torek začela razprava v parlamentu. S političnega vidika je bilo preverjanje vsekakor

pozitivno in je pokazalo, da sta De Mita in Craxi sklenila zelo trden sporazum. Predsednik vlade je dobil zagotovilo, da bo lahko ostal še leto dni v Palači Chigi. V zameno pa je De Mita najbrž prejel obljubo, da se bo petstrankarska rešitev v prihodnjih mesecih, ko se bo začela volilna kampanja za upravne volitve 1985 razširila tudi na nekatere krajevne uprave.

De Mita je baje na včerajšnjem sestanku, glede odnosov z opozicijo, dejal, da mora potekati dialog med celotno vlado in opozicijo ne da bi se kdorkoli spuščal v nejasne igre, ki lahko večino samo ošibijo. S tem je zelo jasno povedal Craxiju, da vprašanje odnosov s KPI zadeva vso vlado in da KD ne bo dopustila, da se obe največji levičarski stranki okoristita z neposrednim dialogom.

Nekoliko različna je De Mitova uradna izjava, v kateri je na vprašanje, če bo sporazum med petimi starankami obveljal še eno leto, odgovoril, da je njihov cilj ohraniti se-

danjo koalicijo za vso zakonodajno dobo. Pri tem pa je dodal, da ne misli toliko na Craxijevo vlado, temveč na sedanjo vladno formulo. Kar zadeva krajevne uprave je KD zabeležila dokajšnje uspehe. V vprašanju so tri levičarske uprave: deželni odbor v Piemontu, občinski odbor v Rimu in deželni odbor, ki ga bodo morali sestaviti na Sardiniji. KD je dala razumeti, da se je Craxi obvezal glede odbora v Piemontu, socialdemokrati pa bodo dali svoj prispevek k padcu rimske občinske uprave.

Oba glavna socialistična predstavnik Craxi in Martelli sta bila dokaj uradna. Preverjanje, pravita, je prispevalo k utrditvi politične stabilnosti, Martelli pa je še dodal, da je izboljšanje odnosov s KPI zelo pomembno.

Craxi bo v ponedeljek odšel k Pertiniju in mu predlagal ime novega ministra za proračun namesto Longa. Šlo bo najbrž za socialdemokrata Romito.

Naš dnevnik od jutri z olimpijsko prilogo

Kot za zimske olimpijske igre v Sarajevu bomo tudi letnim igram v Los Angelesu vsak dan posvetili precej prostora. V času OI v Los Angelesu bo naš dnevnik namreč izhajal s prilogo o tej veliki športni prireditvi na štirih straneh in zato bo tudi dosednji vrstni red strani našega dnevnika nekoliko spremenjen.

S prilogo bomo pričeli v naši jutrišnji številki. V tem »olimpijskem času« bomo kajpak naše športno uredništvo primerno okrepili, tako da bi čim temeljiteje sledili do-

godkom v Los Angelesu. S prizorišča OI se bo tudi za nas oglašal urednik Radia TS A Saša Rudolf, na pomoč pa nam bo priskočilo tudi ljubljansko Delo.

Tudi za igre v Los Angelesu bomo seveda skušali posredovati mnenja naših bralcev o tej prireditvi in to v posebnih rubrikah (po telefonu itd.).

Do svečane otvoritve OI v Los Angelesu nas loči le še nekaj ur. Kaže pa, da polemik še ni konec. Včeraj se je namreč odpovedala nastopu na teh OI tudi Libija.

Včeraj začetek velike »turistične selitve«

RIM — Z včerajšnjo zaporo v nekaterih velikih tovarnah se je začela prva letošnja »selitev« italijanskih delavcev in družin v turistične in letovišarske kraje. Zato so karabinjerji in policija poostrili nadzorstvo nad celotnim cestnim omrežjem, v veljavi pa je tudi prepoved vožnje za kamione z več kot 50 stoti nosilnosti.

Statistiki menijo, da bo okrog 25 milijonov Italijanov, ki bo dopustovalo tja do začetka septembra, navrgli v »turistično blagajno« kakih 10 tisoč milijard lir.

Na sliki (telefoto AP): že včeraj so se dolge kolone avtomobilov zgrnile na avtocesti, medtem ko so bili tovornjaki ustavljeni.

V devinsko-nabrežinski občini

Občinski svet potrdil Škerkov odstop Ni še soglasja o njegovem nasledniku

Devinsko-nabrežinski občinski svet je sinoči sprejel odstop župana Albina Škerka, ki je tako sedaj postal pravno močen. Pismo, ki ga je Škerk naslovil občinskemu svetu in v katerem utemeljuje svoj odstop iz zdravstvenih razlogov, je prebral starejši odbornik Brezigar, ki je vodil sejo in bo v tem svojstvu vodil upravo tudi do izvolitve novega župana. Škerkovo delo v občinskem svetu in njegovo 40-letno politično dejavnost so podčrtali predstavniki vseh političnih sil, od večinskih do opozicijskih, ki brez izjem priznavajo dosedanjemu županu doslednost in občuten človeški pristop do vseh problemov. Predstavniki KPI je zapustil tudi občinski svet. Njegovo mesto v skupščini je že sinoči prevzel prvi neizvoljeni na komunistični listi Mario Fragiaco.

Po imenovanju novega občinskega svetovaleca je občinski svet kot napovedano z glasovi koalicijskih strank sklenil odložiti izvolitev novega župana na kasnejši datum. Predlog za od-

ložitev so predložili načelniki večinskih strank z utemeljitvijo, da je treba še poglobiti še nekatere zadeve glede izvolitve novega župana. Vse tri stranke so se vsekakor včeraj izrekle za nadaljevanje skupnega političnega sodelovanja.

Škerkov odstop odpira sedaj zelo kočljivo vprašanje njegovega nasledstva. O tem je tekla beseda na četrtkovem sestanku voditeljev občinskih sekcij KPI, SSK in PSI, ki so bili enotnega mnenja, da mora sedanja večina nadaljevati s svojim delom do občinskih volitev, tako da bo v celoti izvedla zastavljene načrte. Stranke pa niso še dosegle soglasja glede imena novega župana.

KPI je na četrtkovem srečanju, kot piše v tiskovnem sporočilu občinske sekcije, bila mnenja, da na podlagi političnega sporazuma iz leta 1981 pripada komunistom župansko mesto. Je namreč ustaljena praksa, prvi KPI, da v takih primerih ima stranka, kateri je pripadal župan, pra-

vico predlagati njegovega naslednika. Za to mesto komunisti predlagajo načelnika svetovalske skupine v občinskem svetu Ivana Širca. »Naša stranka je prepričana«, piše nadalje v sporočilu, »da ta kandidatura predstavlja primeren in sprejemljiv predlog kot dokazuje dejstvo, da je bil Širca v vseh teh letih sposobno in konstruktivno angažiran na raznih področjih upravnega življenja, pri čemer izstopajo njegova prizadevanja pri izdelavi variante regulacijskega načrta«. Komunisti so vsekakor prepričani, da bo mogoče čimprej doseči sporazum okrog tega vprašanja.

Kar zadeva ime novega župana, ugotavlja devinsko-nabrežinska sekcija SSK v izjavi za tisk, je treba podčrtati, da je do izbire posl. Škerka prišlo po dolgih pogajanjih zaradi njegove osebnosti in njegovih izkušenj ter da je bila izbira imenska, torej stvar vseh strank koalicije. »KPI si

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Gorici se ne boje slabega vremena

Velikokrat morajo marsikako poletno prireditev odložiti zaradi slabega vremena. Ko je napovedana kakšna mednarodna glasbena gledališka ali folklorna skupina, je težko, včasih celo nemogoče, najavljeno predstavo nadomestiti, ker imajo te skupine že naprej sestavljene programe.

Za to bodo v Gorici našli primerno rešitev. Na velikem grajskem dvorišču so začeli postavljati platneno streho, pod katero bo prostora za več kot 700 gledalcev. Nekaj sto milijonov lir je prispeval Goriški sklad. Platnena streha naj bi bila naredi slednji festival, ki bo konec avgusta, že v tem nadvse lepem kraju. Na festival pridejo folklorne skupine iz raznih krajev Evrope, ki bodo tekmovali za nagrado »Castello d'oro«. Napovedani sta tudi dve skupini iz Jugoslavije.

Kmalu ratifikacija sporazuma o ribolovu v Tržaškem zalivu

MARIJAN DROBEŽ

LJUBLJANA — Zadnja številka Poročevalca, glasila Skupščine Slovenije in Jugoslavije, objavlja tudi komentirano poročilo o pripravah na ratifikacijo sporazuma med Jugoslavijo in Italijo o ribolovu v Tržaškem zalivu, ki je del obmejnega gospodarskega sodelovanja in blagovne menjave med sosednjima državama. Sporazum je bil podpisan februarja leta 1983 z izmenjavo pism med takratnim italijanskim ministrom za zunanje zadeve Emiliom Colombom in jugoslovanskim zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Lazarjem Mojsom. O pomenu, naravi in podrobnostih sporazuma Poročevalec piše:

»Sporazum je sad visoke stopnje obstoječega sodelovanja med država-

ma, okrepljenega z duhom in vsebino osimskih sporazumov, ter želje, da se izboljša obmejno sodelovanje tudi na področju ribolova. Z njim se ureja in razširja sodelovanje dveh držav na področju ribištva in se vsebina sedaj dopolnjuje z nekaterimi novostmi, kot so na primer izvoz in uvoz rib ter ribjih proizvodov, materiala in opreme za ribolov ter podobno. V sporazumu je točneje določeno in definirano ribolovno področje na jugoslovansko-italijanski meji na morju (omenjeno z določenimi koordinatnimi točkami), ki zajema del teritorialnih voda Jugoslavije (okrog ene tretjine ribolovnega področja) in Italije (okrog dveh tretjin ribolovnega področja). V tako reguliranem ribolovnem področju bodo lahko lovile ladje ene ali druge strani po načelu

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po obisku trgovinske zbornice v glavnem mestu SR Hrvatske

TRST — Tiskovni urad Tržaške trgovinske zbornice javlja, da je njen predsednik Tombesi v pogovorih s predsednikom Gospodarske zbornice za Hrvatsko v Zagrebu prejel zagotovilo, po katerem naj bi jugoslovanske oblasti že v prihodnjih dneh omilile omejitve, ki so jih postavile v ma'obmejnem blagovnem prometu, posebno še v uvozu izdelkov iz Trsta.

Tombesi je kolego Milovića zaprosil tudi za podelitev posebnih sejamskih aranžmanov podjetjem s Tržaškega, ki bodo razstavljala septembra na zagrebškem mednarodnem velesejmu.

Milović in Tombesi sta obravnavala tudi probleme v zvezi s sodelovanjem na področju avtoprevoznitva in vprašanje industrijske kooperacije.

V prostorih Tržaškega sejmišča X. pokrajinska razstava vin

NA 4. STRANI

● Kmalu ratifikacija

NADALJEVANJE S 1. STRANI

reciprocnosti. Določeno je, da bo lahko z vsake strani lovilo 40 ribiških ladij, katerih motorji imajo moč od 80 do 400 konjskih moči. Ribolov bo potekal na podlagi letnih dovoljenj, ki jih bodo izdajali pristojni organi obeh držav za svoje teritorialno morje. V Jugoslaviji bo to organ, ki ga bo določila republika Slovenije. Dovoljenje se bo glasilo na ime lastnika in na ladjo. V primeru višje sile se bodo ladje z omenjenimi dovoljenji, lahko umaknile v luko Izo- lo na jugoslovanski strani oziroma v luko Gragež v Italiji. Za uresničevanje gospodarskega sodelovanja in blagovne menjave, ki bo izhajala iz ribolovne dejavnosti, bo pristojna Mešana medvladna komisija.

Jugoslovanska vlada je predlog zakona o ratifikaciji omenjenega sporazuma o ribolovu v Tržaškem zalivu, poslala Zveznemu zboru Skupščine, ker je to v njegovi pristojnosti. Slednji se bo po poletnih počitnicah prvič sešel na novo sejo ob koncu septembra. Vendar ni gotovo, če bodo sporazum že tedaj ratificirali, to je potrdili. Ratifikacija pa bo na vsak način opravljena v naslednjih mesecih.

MARIJAN DROBEŽ

● Škerkov odstop

NADALJEVANJE S 1. STRANI

torej ne more lastiti pravice, pravi SSK, »da sama imenuje svojega kandidata in zahteva od drugih dveh strank, da ga sprejmeta, kajti izbi- ra novega župana mora biti stvar dogovora vseh treh strank. SSK je glede tega mnenja, da je treba za teh deset mesecev, kolikor nas loči od volitev, izvoliti za župana osebnost z upravnimi izkušnjami, ki bo lahko z- jamčila nadaljnje izvajanje programa in je pripravljena razpravljati o vseh kandidatih, ki bi nudi- ta jamstvo«. Končno pa SSK poudarja, da ima tudi v svojih vrstah svetovalec, ki bi bili po sposobnosti in po izkušenosti kos tudi najvišjim funkcijam v upravi, vendar v tem trenutku ni postavila nobene svoje kandidature na župan- sko mesto. Pogajanja za izvolitev Škerkovega naslednika se bodo nade- ljevala baje že prihodnji teden ob navzočnosti pokrajinskih tajnikov KPI, SSK in PSI. (st)

S pobijanjem cen nafte Nigerijci računajo na večji devizni priliv

OPEC v stiski: Nigerija noče spoštovati proizvodne omejitve

LAGOS — Nigerijci so se skujali: sklenili so, da ne bodo spoštovali obvez, ki so jih sprejeli nasproti organizaciji držav izvoznic nafte OPEC. Za kaj gre?

Na konferenci pristojnih ministrov 13 držav članic OPEC, ki je bila v začetku tega meseca, je bilo Nigeriji dovoljeno, da petrolejsko proizvo- dno poveča od 1,3 do 1,45 milijona sodov na dan, toda le za dva meseca, se pravi za avgust in september; oktobra bi Nigerija proizvodnjo spet morala znižati. No, lagoški petrolejski minister David West je včeraj samozavestno izjavil, da se njegova vlada tega ne bo držala, da bo namreč tudi po koncu septembra proizvajala dnevno več nafte kot ji je bilo uradno odkazano.

Nigerijsko potezo si ne gre razlagati druga- če, kot s poizkusom še bolj potisniti navzdol cene nafte na svobodnem tržišču, kjer so v zadnjem me-

secu in pol kotacije že itak padle zaradi velike ponudbe in skromnega popraševanja. Nigerijci gre predvsem za to, da s čim izdatnejšim izvozom nafte poveča priliv tujih valut, ki so ji tako zelo potrebne za prebroditev notranje gospodarsko - finančne krize.

Minister David West je organizacijo OPEC pravzaprav celo postavil pred nekakšen ultimatus: Če nam odobrite večjo proizvodnjo tudi po sep- tembru, prav, v nasprotnem primeru bomo segli po »drugacnih izbirah«. Sporazum o omejevanju iz- koriščenja naftnih nahajališč iz leta 1983 (marec) Nigerijci tudi sicer pojmujejo le kot »gentlemanly agreement«, to je kot dogovor med poštenjaki brez vsake obvezne narave.

V mednarodnih petrolejskih krogih menijo, da bo Nigerija kaj kmalu pričela uveljavljati pri iz- vozu nafte posebne popuste, da bi tako laže pro-

dala na svetovni trg, kjer se srečuje s hudo kon- kurenco. Zlasti močna naj bi bila konkurenca an- gleške nafte iz podzemskih vršin na Severnem mor- ju, ki je kakovostno zelo podobna nigerijski, jo pa Angleži na prostem trgu prodajajo ceneje (za 27,50 in celo manj dolarja pri sodu proti 30). Vpričo vsega tega je zelo možno, da bodo druge članice OPEC zahtevale izredno zasedanje orga- nizacije v septembru, na katerem naj bi našli kompromis, sicer utegne nigerijsko zadržanje ime- ti nepredvidljive posledice na OPEC.

Zaskrbljenost v OPEC ostaja kljub temu, da je minister David West pozneje svojo izjavo ubla- žil z zatrditvijo, da Nigerija nikakor ne namerava izstopiti iz organizacije »trinajstih«. Tembolj, ker je Saudska Arabija brž po nigerijski trdi potezi pričela na debelo prodajati zlato, kar je na bor- zah seveda primerno učinkovalo.

Neodgovorna potegavščina povzročila prvi preplah med športniki na OI

LOS ANGELES — V univerzitet- nem centru, kjer prebivajo tudi ju- goslovanski športniki, je prišlo do prvega preplaha. Sprejeli so ano- nimno sporočilo, da je v naselju podstavljena bomba. Varnostna slu- žba, ki sicer dobro — natančno, ni- kakor pa ne vsiljivo — opravlja svoje delo, je takoj preiskala na- selje. Posebej pa so poostriili pre- glede ob odhodu in prihodu špor- tnikov in drugih v naselje.

Na srečo se je izkazalo, da je prijava lažna. V naselju večina športnikov, med njimi tudi Jugoslo- vani, sploh ni opazila, da se doga- ja kaj posebnega.

Predstavnik jugoslovanskih var- nostnih organov nam je ponoči po- vedal, da je bilo tudi tokratno u- krepanje plod dobrega sodelovanja

ameriških in drugih varnostnih služb. To sodelovanje je zlasti plod- no med ameriški in jugoslovans- kimi službami, saj je bil med drugim šef losangeleske policije ves čas na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu.

»Gre za pomembno izmenjavo iz- kušenj,« pravi jugoslovanski var- nostni uslužbenec. »Od krvavega a- tentata na izraelske športnike v Münchnu organizatorji in reprezen- tance namenja varnosti vse več pozornosti. Prav na tem področju pa se lahko tudi mi marsičesa naučimo.«

Ravno tako je bila lažna tudi pri- java o tempirani bombi, na ne- deljskem pikniku izseljencev za ju- goslovanske športnike v San Pedru.

BORIS LENIČ

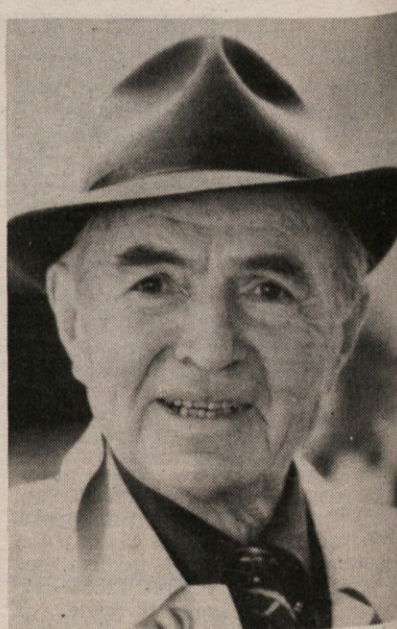
Umrli je James Mason

ŽENEVA — Včeraj je v Švici v 75. letu starosti umrl znani filmski igralec James Mason. Vzrok smrti je hud srčni napad, tako da mu zdravniki niso mogli pomagati.

James Mason se je rodil 15. maja 1909 v Huddersfieldu v Yorkshiru. Po študiju arhitekture v Cambridgu se je posvetil gledališču, predvsem ko- medijskemu žanru, čeprav se ni o- tepal niti klasičnih del in znamenit je njegov »Kralj Ojdipa« iz leta 1954.

V filmski svet je vstopil že leta 1935. Takrat je, resnici na ljubo, igral v drugorazrednih filmih, vendar je bilo njegovo ime že čez deset let znano po vsem svetu. Tak sloves si je namreč pridobil s filmom »The Seventh Veil« iz leta 1945. Leta 1947 se je preselil v Hollywood in med več kot 30 »ameriških« filmi gre opozo- riti na »Julija Cezarja«. Najbolj zna- na Masonova filma pa sta vsekakor »Rodila se je zvezda« in »Lolita«.

Zadnjič je nastopal v filmu lani, ko je igral manjšo vlogo v švicar- skem delu »Alexandre«.

Atentat proti uredniku revije »Novice NATO«

Neznanci so včeraj popoldne v Rimu vrgli bombo proti stanovanju glavnega direktorja za personal na ministrstvu trgovinske mornarice. Šestdesetletnega Leonetta De Leona, ki je tudi odgovorni urednik revije »Novice NATO« sicer ni bilo doma, lažje pa sta bila ranjena žena in sin

(Telefoto AP)

Štirje prispevki k slovenskemu filmu

PULJ — »Veselo gostivanje«, »Nobeno sonce«, »Trije prispevki k slovenski blaznosti« in nazadnje še »Leta odločitve«, so filmi, ki jih je VIBA film predstavila na letošnjem Pulju. Etnološko - literarnemu filmu delajo kontrapunkt »Trije prispevki«, ki po svoje tudi predstavljajo mitologijo neke slovenske realnosti, pa čeprav z nekoliko bolnim iskanjem slabega. Življe- nje pa je tudi to, zločin in blaznost, je pa tudi nežna, platonična ljubezen v prekmurski noči, odvisno od re- žiserja, odvisno od pogleda na svet, verjetno odvisno od generacijskega skoka.

Prav tako skok v generaciji imamo pri filmih »No- beno sonce«, kjer Kavčič nadaljuje z lastno tradicijo filmov za in o mladostnikih in »Leta odločitve« Boštja- na Vrhovca. Od Vibinih filmov prisotnih v Pulju je bil to tisti, ki nas je najbolj prepričal, saj nosi v sebi nekaj vrline, ki se jih težko najde ne samo v sloven- skem filmu, ampak v jugoslovanskem filmu sploh.

Pri tem mislim najprej na skrbno izdelan scenarij in na način pisanja scenarija, na sodelovanje med se- naristom (pisateljem) Brankom Gradišnikom, režiser- jem in dramaturgom Denisom Ponižem. Rezultat je vi- den, scenarija ni bilo treba prilagajati snemalni knjigi, ogrodje filma je bilo solidno zgrajeno že pred snema-

njem, zato pa je Vrhovcu uspelo začeti film 10. fe- bruarja in ga vseeno pripeljati v Pulj. Sicer pa je iz filma razvidna »resnost« ekipe pri delu, pri improviziranih filmih (in v Pulju smo videli marsikaterega) se to nekaj pozna. Drugo točko v prid ima film v igralcu v glavni vlogi, Petru Ostmanu, ki sicer trdi, da ne vidi, da zna biti filmski igralec.

»Leta odločitve«, ki so ga iz tehničnih razlogov po- sneli v glavnem v studiju, vsekakor predstavlja neko zanimivo interpretacijo življenjskega vprašanja, ki mori glavnega junaka: zakaj je oče »umoril« mamo. Mamine samomorilne smrti mora biti kriv oče. Mama v sloven- skem svetu, ki izhaja iz Cankarja, kot je režiser pod- črtal tudi na tiskovni konferenci, je nedotakljiva lik, ne more biti v listah Informbiroja, ne more zanositi z drugim, ne zapušča otrok. Prav v tem spoznanju lahko določimo trenutek katarze filma, ki ima sicer v sebi toliko različnihbralnih registrov, da bi zahteval širšo kritično elaboracijo. O tem se pa bomo že ponovno usta- vili, ko ga bomo jeseni predstavili v Gorici. Morda pa bomo lahko pisali o njem kot o dobitniku nagrade za scenarij, kar bi bilo tudi čisto prav.

EVA FORNAZARIČ

Sovjetska zveza obtožuje Zahodno Nemčijo revanšizma

MOSKVA — Tušajšnji krogi opozarjajo, da naj se v Bonnu nič ne sprenevedajo in užaljeno sprašujejo, za- kaj so v Sovjetski zvezi zaskrbljeni zaradi naraščanja nemškega revanšizma, ker je baje to dejstvo, ki ga ne morejo spremeniti nobene vladne trditve. Revanšistični duh naj bi se namreč »globoko zažrl« v zahodnonemško politiko, vzpodbujala pa naj bi ga tudi sama Kohlova vlada.

Toda kot kaže, ne gre samo za revanšizem in milita- rizem, marveč za celotno politiko sedanje vladajoče koa- licije v Bonnu, ki je že nekaj časa tarča sovjetskih napadov. V kremlju namreč mislijo, da ima sedanja Washingtonska politika največjo oporo ravno v ZRN in da je Kohlova vlada tudi tista, ki je poleg Reaga- nove administracije najbolj odgovorna za namestitev novih ameriških raket srednjega doseg v Zahodni Evro- pi, ki so prirejale do sedanje zaostritve v odnosih med Vzhodom in Zahodom.

Pravda pravi, da si tukaj ničesar ne izmišljajo in da so sovjetski protesti ter opozorila opravičena, kajti že nekaj časa naj bi bilo v ZRN opaziti naraščajočo ak- tivnost revanšističnih in militarističnih skupin, vlada pa naj bi bila tista, ki po eni strani vse to mrno opazuje, po drug strani pa z izjavami o »skupnih nemških in- teresih« tudi sama podžiga »šovinistično ozračje«. K te- mu je baje treba prišteti še natovske oborožitvene na- črte v Evropi in splošno »atlantsko agresivno politiko«, pa je slika nove »nemške nevarnosti« po sovjetskem mnenju »popolna«.

Komentatorji sicer priznavajo, da še ni treba biti plat zvoru, da pa so bonske tendence v sedanjem za- ostrenem mednarodnem ozračju skrajno nevarne, saj so

naperjene zoper »povojno družbeno in politično ureditev Evrope«, ki so jo priznali tudi podpisniki helsinškega zaključnega dokumenta. Tudi zaradi tega zahodnonem- ško vlado naravnost opozarjajo, da naj pozabi na vsa- kršno spreminjanje evropskih meja in da naj realno o- cenjuje tudi odnose med Nemčijama.

Tako naj bi Kohl znova postavil v ospredje zahtevo, da govori v imenu »vseh Nemcev«, bonske oblasti pa naj bi se še krčeviteje upirale priznanju vzhodnonemške- ga državljanstva, ki da je po mednarodnem pravu prva obveznost vsake države. Enako naj bi veljalo tudi za mejo med Nemčijama, ne pa da menda v Bonnu še govorniki o njej kot o »časni« demarkacijski črti, ki deli en narod in ki naj bi bila »enkrat v prihodnosti odpravljena«.

Po sovjetskem mnenju so takšni pogledi prepreka za dobre odnose med Nemčijama, pa čeprav Kohlova vlada veliko govori o izboljšanju odnosov z NDR. Vprašljiva naj bi bila pri tem tudi bonska skrb za stike med Nem- ci in združevanje družin, o čemer je bilo v zadnjem času veliko govora med Bonnom in Berlinom, kajti vse to naj bi posegalo v suverenost Vzdne Nemčije. Ni ču- dno, če se zaradi tega v teh dneh tukajšnji opazovalci tudi sprašujejo, ali niso mogoče sovjetske kritike zahod- nonemške politike vsaj delno namenjene tudi vodstvu v Berlinu, ki je v zadnjem obdobju jasno pokazalo, da mu ni vseeno, kakšno usodo dožiljajo nemški odnosi zaradi razprtij med supersilama, in ki je v zameno za gospo- darsko pomoč Bonnu tudi dalo nekatere »politične kon- cesije« — predvsem omogočilo izselitev v ZRN za več- je število Vzhodnih Nemcev v prvih mesecih letošnjega leta.

DANILO SLIVNIK

Clochmerle na Šentilju

ŠENTILJ — Na šentiljskem mejnem prehodu so predali v uporabo prvo javno stranišče, žal brez ustreznih otvoritvenih slovesnosti, čeravno so zlo- neži terjali, naj bi ga odprl TV reporter, ki je z »bodečo nežo« prispeval zad- njo pobudo za postavitev tega nujnega objekta na prehodu, prek katerega gre blizu 10 milijonov potnikov letno.

»Zmogljivosti« pomembne novosti so hudo skromne, saj je WC urejen v enem samem zabojniku, začasno do tistega daljnjega dne, ko naj bi bil prehod dokončno urejen. V sezoni bo odprt neprekinjeno sicer pa od 6. do 20. ure. (dd)

Odkrito nahajališče fluoritne rude

KRUPANJ — Blizu Krupnja je geografski geološki zavod odkril bogato na- hajališče fluoritne rude. Po doslej znanih podatkih je rude dovolj za 14-letno delo rudnika. Pričakujejo, da bodo rudnik začeli urejati že prihodnje leto, prve količine kovine pa bi prišle na trg dve leti kasneje. Za rudnik, ki bo za- poslil 300 delavcev, bodo porabili 900 milijonov dinarjev. Dajal bo približno petino jugoslovanskih potreb po tej kovini, ki smo jo doslej za drage denarje uvažali. (dd)

V zaporu zaradi grabeža srebra

PRIBOJ — Zaradi utemeljenega suma, da je sodeloval v grabežu srebra v kombinatu Trepci v Titovi Mitrovici, zaradi česar je tudi v preiskovalnem za- poru, so delavca tozda Strojna obdelava tovarne avtomobilov v Priboji Idriza Biberoviča razrešili vseh dolžnosti in odgovornih funkcij. Bil je po- veljnik štaba civilne zaštite ter član komiteja za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito svoje temeljne organizacije. Biberoviča so suspendirali z dela, predlagali pa so tudi njegovo izključitev iz ZKJ. Takšen sklep je sprejel zbor komunistov te temeljne organizacije združenega dela. (dd)

Otroci iz Beneške Slovenije letos letujejo v hribih

»Mlada brieza« letos prvič v Žabnicah

V počitniški koloniji tudi skrb za ohranjanje slovenskega jezika

ŽABNICE — Letošnja beneška počitniška kolonija je za razliko od prejšnjih let ubrala drugo pot. Nič več se ne ustavlja »po beneških vaseh«, tudi v dijaškem domu v Špetru ne več, da bi jo potem »odkurila« k morju, v Savudrijo. Letos se je »vsedla« v avtobus in se odpeljala v Kanalsko dolino, prvič v ta gorski svet, za katerega so beneški otroci komajda kdaj slišali.

Zaradi te izbire letos tudi ni skupinskega letovanja pod tako pomenljivim, v besedah izraženim simbolom kot je Mlada brieza (za počitnice v domačih logih) in Barčica moja (za letovanje ob morju). Letos je samo Mlada brieza. Toda vsebinsko letošnje počitnice ne bodo nič drugačne od poprejšnjih enajstih počitnic, ki jih je priredil študijski center Nediža. Tudi letos prireditelji osrednjo skrb posvečajo učenju slovenščine, materinega jezika udeležencev Mlade brieze.

Beppino Krizetič zaradi tega ni imel nič manj dela in skrbi kot poprej. On, ki je vodil vse poprejšnje tečaje, je moral tudi sedaj poskrbeti za izbiro otrok po kriteriju, ki so ga sprejeli letos. Namreč, da ne sprejmejo več po sto, ampak samo polovico toliko otrok in da se bodo omejili pri tem samo na osnovnošolske.

Učiteljski in vzgojni kader je poiskal med beneškimi ljudmi. Ko smo se prejšnji dan mudili v njihovem bivališču, ki je slovenski planinski dom Mangart v Žabnicah, smo jih našli pri učenju. Bil je dopoldan in ta čas, s kratkimi premori, posvečajo šolskemu delu. Živa Gruden je skupino mladih kuštravcev učila slovenščine: ustno in pismeno. Vosednji sobi je Lia Bront, vnukinja znanega pokojnega čedadskega slikarja Bronta, ljubiteljka Beneških Slovencev, otroke učila petja. Spet na tretjem koncu jim je Alvaro Petrič odpiral vrata v likovni svet. Tudi na dvorišču planinskega doma je tekel »pouke«, tisti, ki je bil morda najbolj zanimiv, namreč nogomet. Vedeti moramo, da tudi beneški otroci niso neobčutljivi za Zica, toliko bolj, ker je Zico skupno z Udinesejem na poletnem treningu v Trbižu, se pravi, samo lučja daleč od doma Mangart. Ko bi ga vsaj mogli videti, so si pravili.

Pri tako prizadevnih organizatorjih se jim tudi to lahko zgodi. Sicer pa imajo naši letoviščarji sila izpolnjen dan in jim zares ni nikoli dolg čas. Niti pri pouku slovenščine ne, zakaj Živa jim tisti uri, ko so njeni, »zabije v glavo« kar se največ da.

Pri združevanju koristnega s prijetnim bo svoj delež prispeval tudi ukuljanski župnik Mario Gariup. Po vedel jim bo kaj o domačinih, o njihovih navadah, da so na vaških pokopališčih nagrobni kamni popisani s slovenskimi, italijanskimi in nemškimi posvetili, da se domačini preživljajo s kmetijstvom, s trgovino — in da imajo podobno kot v Benečiji, tudi v Kanalski dolini narodnostno vprašanje, ki se ga nadejajo rešiti skupno z vsemi v Italiji živečimi Slovenci.

Otroke bodo popeljali po vaseh, da bodo videli, v kakšnih hišah živijo Ukuljani in Žabničani, vodili jih bodo v gozdove in boja tudi v hribe. Beppino jim je obljubil, da bodo šli z njim celo na Višarje.

Z njihovo dobro počutje pa skrbijo še druga beneška dekleta in fantje, kot so Marina Černetič, Vilma

Martinič, Sandra Manzini, pa Marko Černetič, Licia Kranjac, Kristina Šturma in Vaško Petričič.

Dober gorski zrak spodbuja ješčnost otrok. Aldo De Lenardo, ki je oskrbnik doma, skupno s svojo ženo in dvema hčerama pripravlja okusno in obilno hrano, da se nad njo nihče ne more pritoževati. Prav gotovo bo to pokazala tudi tehnika (če je to sploh lahko merilo!) ob koncu petnajstdnevni delovnih počitnic.

GORAZD VESEL

Pontabeljska železnica: delo naglo napreduje

VIDEM — Delo za podvojitve pontabeljske železnice naglo napreduje. Predčerašnjim so minirni odstranili še zadnjo steno v predoru pri Campiolu v občini Moggio Udinese na relaciji Karnija - Pontabelj. Predor je dolg 1.800 metrov, za njegovo izvrtanje je bilo treba uporabiti nad 200 ton razstreliva, a odpeljati 150.000 kubičnih metrov zemlje in kamenja. Delo je trajalo 18 mesecev, in to sredi velikih težav zaradi kočljivosti terena. Predor bo skrajšal vožnjo od Karnije do Pontablja na 23 kilometrov ob brzini 160 kilometrov na uro.

Ob koncu raziskovalnega tabora Krekovše 1983-84

Na Idrijskem živahna dejavnost mladih slovenskih raziskovalcev

IDRIJA — V okviru gibanja Znanost mladini, ki deluje pri Zvezi organizacij za tehnično kulturo Slovenije in pod pokroviteljstvom nekaterih organizacij združenega dela občine Idrije ter občinske raziskovalne skupnosti Idrije je na področju Vojskarske planote zaključil svoje enotedensko delo že drugi mladinski raziskovalni tabor Krekovše 1983 - 84. Petnajst mladih slovenskih raziskovalcev je pod strokovnih vodstvom priznanih mentorjev letos proučevalo nekatere dejavnosti v življenju naravnega gozda. Delo je potekalo v dveh tematskih skupinah, naravoslovni in etnološki, ki sta obdelali vrsto raziskovalnih nalog.

Z mladimi raziskovalci so mentorji in predavatelji pripravili tudi strokovne razgovore in tematska predavanja. Organizirane so bile tudi krajše ekskurzije v bogat Trnovski gozd. Dosežke mladinskega raziskovalnega tabora Krekovše pa so prikazali v biltenu in zaključni razstavi v prostorih doma industrijsko-montažnega podjetja na Vojskem. Na 1240 visokem Javorniku nad Črnim vrhom nad Idrijo pa poteka sedmi mladinski astronomski tabor, ki ga organizirata astronomsko društvo Javornik iz Ljubljane in gibanje Znanost mladini, ki deluje v okviru Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije. Osemnajst mladih slovenskih raziskovalcev iz

višjih razredov osnovnih šol in srednješolcev bo pod vodstvom osmih mentorjev deset dni opazovalo nebesna telesa in pojave ter razreševalo zahtevne naloge področja astronomije. Na Javorniku nad Črnim vrhom je v izgradnji slovenska višinska zvezdarna, ki bo imela zaradi ugodnih pogojev velike možnosti za zahtevna opazovanja prirodnih pojavov in raziskovalno delo na področju astronomije.

SILVO KOVAČ

OI na velikem ekranu

PORTOROŽ — V času olimpijskih iger bodo v avli portoroškega Avditorija postavili velik ekran, na katerem bodo predvajali prenose iz Los Angelesa. Turisti in drugi, ki jih bo zanimal prenos kake športne prireditve, si bodo to lahko ogledali z velikega ekrana, seveda pa bo za to treba odšteti vstopnico za sto dinarjev. Dokaz, da je mogoče z olimpijskimi igrami v Los Angelesu tudi pri nas nekaj zaslužiti.

B. Š.

Turizem v Kopru vztrajno ... drema

KOPER — Julijski in avgustovski dnevi, ko je pred desetletjem in še prej Koper bil živahno mesto, ko so turisti polnili prenočitvene zmogljivosti treh hotelov (Triglav, Zusterna, Galeb), ko je bilo poleti težko dobiti prosto sobo tudi pri zasebnikih, ko je v večernih urah po mestu kar mrgolelo ljudi, so za mnoge domačine le še lep spomin.

Časi so se spremenili. Galeb ni več hotel, Triglav z Zusterjo je v krizi, znanega folklornega festivala, ki je privlačil številne goste, se marsikdo niti ne spomni več. Na ulicah ni rdečih kioskov, kjer so študentje prodajali časopise, razglednice, spominke. Tudi vodiča, ki bi skupino turistov popeljal po Kopru, je težko dobiti, čeprav na Kompas pred dnevi te želje niso zavrnili, pač pa dejali, da bodo poskušali dobiti neko študentko, ki zna Koper lepo razkazati. Koprski muzej je zaradi obnove že tri leta zaprt za obiskovalce. Lokali, čeprav so nekateri odprti do 23. ure, se ob 22. uri praktično izpraznijo. Titov trg se je do konca minulega tedna »kopal v tem«, ker so s težavo (in po raznih intervencijah) komajda našli človeka, ki je bil pripravljen na zvoniču zamenjati žarnice v pregorelih reflektorjih. Kakšnega posebnega turističnega utripa ni čutiti niti čez dan. Eno od

meril za utrip so bili tudi kupci, ki so v dopoldanskih in poznih popoldanskih urah oblegali trgovine. Ne v Soči, ne v Nanosu se s kakšnim posebnim »pritiskom« tujecev, turistov ne morejo pohvaliti. Prometa imajo nekaj več, toda o čem, kar bi navduševalo, ni moč govoriti. Le v Slovenijišportu pravijo, da imajo večji fizični promet kot lani. Izdelke z oznako Adidas še vedno prodajajo »za med«, v trgovini je ves dan gneča.

Danes in jutri bo v Kopru »Koprsko noč«. Koper bo za dva dni morebiti spet nekoliko zaživel, spremenil podobo, saj bo na »sporedu« veselica. Da bo, tokrat že petindvajseta »Koprsko noč« kakšna prireditev, ni moč reči.

Gostinci nameravajo res ponuditi nekaj več kot prejšnja leta, ko je »Koprsko noč« bila le bled spomin na nekaj zanimivega, privlačnega. Na Titovem trgu bodo uprizorili Primorske zdrahe. Torej bo tudi nekaj kulture. Bo pa to bolj veselica ali prijeten, vesel večer za domačine. Kajti turistom, ki dopustujejo na naši obali nekaj podobnega (s pijačo in jedajo) praktično vsak dan (sicer na nekoliko drugačen način) ponujajo drugod na Obali.

Razmišljati o tem, da bi Koper, ob relativno

umazanem morju, razvoju drugih dejavnosti in reševanju problemov nekaterih OZD, bil lahko tudi turistično mesto, je najbrž odveč. Tudi načrtovana gradnja marine s 1200 privezi ga ne more bistveno spremeniti. Marina bo lahko konec koncev le zanimivo pristanišče, kajti Koper z njo tudi objektivno ne more postati kakšno pomembno turistično središče. Nesmiselno bi se bilo truditi v tej smeri. Ne glede na to pa lahko Koper postane zanimiva »postaja«, od katere bi lahko imeli veliko koristi gostje kot tudi domačini. Te možnosti ne gre prezreti. Glede na geografsko lego in neglede na načrt v Izoli in Portorožu — dela bi najbrž bilo za vse dovolj, kar naj sicer ugotove strokovnjaki z analizami — Koper lahko zagriže v to jabolko — marino.

Seveda pa v tem trenutku ne gre razmišljati le o tem, kako bi z novo naložbo dali kraju svojstven pečat. Koper je namreč že bil živahno mesto, še vedno je lahko zanimiv. Z nekaj več volje, zagnanosti, domiselnosti — pa čeprav bi ponovili kaj »starega« — in boljšo organiziranostjo, tega bržčas ne bi bilo težko doseči.

DUŠAN GRČA

Biografija Josipa Broza Tita

Nova Dedijerjeva knjiga

privlačne diplomatske zasebne dosjeje, so zdaj javne teme. Čeprav v teh in podobnih knjigah ne gre za zgodovino, marveč za osebno obravnavo ali celo romansirano interpretacijo posameznih dogodkov iz jugoslovanske zgodovine ali preteklosti, posamezna avtorska pričevanja odkrivajo pogled nad neko še neznanu resničnost. Že tako so vzbudila v javnosti vroče odmeve. Vsaka od teh knjig se ne znajde samo pod mikroskopom zgodovinarjev in zgodovine. Z raznovrstno politično intonacijo polarizira javnost, vzbuja različne intelektualne kroge in še podžiga k razčiščevanju posameznih, do zdaj enobarno interpretiranih dejstev iz jugoslovanske preteklosti. Reakcije pa so še drugačne. Ker gre za memoarsko literaturo, je razumljiva drobnoglednost v primerih, ko avtorji pozabljajo na zgodovinsko resnico.

Nekaj takega se dogaja tudi Vladimiru Dedijerju. Zgodovinarji sicer še molčijo. V časnikih pa je vsak dan več zapisov, ki opozarjajo na zgodovinske netočnosti v knjigi »Novi prispevki za biografijo Josipa Broza Titas«.

To zdaj ni prvič. Druga knjiga, ki je sprožila vihar polemik, tako da se je sploh postavljalo vprašanje, ali se naj tiska tretji del, to je ta, ki je zdaj v knjigarnah, je skorajda doživela strokovno in politično anatemo.

Prevladala je modrejša odločitev. Prepovedi prodaje knjige ni bilo. Novo Dedijerjevo memoarsko pričevanje je v knjigarnah, odmevov in kritik pa kajpak ne manjka. Zanimanje za knjigo je izredno, ker med drugim avtor piše o znanem sporu s Stalinom in o tem, kako se je Jugoslavija kljub pritiskom z vseh strani

odločila za samostojno in neodvisno pot. Povsem neznanih dejstev o tem obdobju jugoslovanske revolucije sicer avtor ne odkriva. Podaja pa sliko ozadja in nekaterih prilog, zlasti iz Titovega življenja, kar je privlačno čtivo. Osebna interpretacija posameznih epizod, pogosto tudi kot rezultat pripovedovanja in spomina udeležencev takratnega usodnega leta 1948 (in poznejših), ni zgodovinski dokument. Zato bodo razprave o Dedijerjevih zapisovanjih še dolgo precej žive.

In kaj pravi Vladimir Dedijer? Za revijo Nin je izjavil, da bo vse prišlo na tehtnico zgodovine. Dela sodobne zgodovine, četudi je pisec pošten do sebe, bralcev in zgodovinski znanosti, so vendarle nedonošenček. Po njegovem mnenju so strani te vrste knjige skažene z različnimi vrstami pritiskov, posebej pa z avtocenzuro samega zgodovinarja: Imam

dokument, nimam dokumenta, kako naj dopolnim praznino... a vendar, tudi te knjige so nekakšno ogledalo družbe, v kateri živi pisec, tudi Vladimir Dedijer.

V Jugoslaviji je založniška politika zelo odprta tipu memoarske literature, kakršno na primer neguje Vladimir Dedijer. Nekateri založbe celo iščejo stike z avtorji, ki bi lahko odgrnili zaveso nad manj znanimi zanimivostmi na posameznih etapah revolucije ali bližnje preteklosti, in sicer ne glede na to, da se včasih rado poudarja, kako važno je načelo distance. Serija knjig, ki zadirajo v živo tkivo zgodovine in imajo hkrati močno politično konotacijo, kaže na razmah demokratičnega dijaloga o najbolj spornih vprašanjih iz jugoslovanske zgodovine, pa tudi, da niso bile sprejete zahteve dogmatikov, da naj se te vrste knjig ne izdaja. Nasprotno — knjig je več. Razumljivo pa je, da v strokovnih in političnih ocenah o njihovih literarni, umetniški in strokovni vrednosti ne bo vselej enotnih mnenj. A zakaj bi morala biti?

IVAN MIRT

LJUBLJANA — Na jugoslovanskem knjižnem trgu se odlično prodaja nova, tretja knjiga novih prispevkov za biografijo Josipa Broza Tita. Avtor Vladimir Dedijer je najbrž zadovoljen, založnik — beograjski Rad pa tudi, saj so knjigo tiskali v nakladi 50.000 primerkov. Zmotili so se torej tisti, ki so še letos govorili, da nove knjige Vladimira Dedijerja ne bodo tiskali. V zadnjem obdobju je memoarska literatura politikov in diplomatov preplavila knjižarne. Najpogostejše se poleg Vladimira Dedijerja omenja še knjigo »Enigma Koplnič« Eduarda Čenčiča, »Srečanja Vladimira Valebita« »Svojedočanstva« Josipa Hrnjeviča, »Hebrang« Dragana Kljakića in Igorja Torkarja »Umiranje na obroke«.

V vseh naštetih knjigah se prvičkrat na memoarski ali literarni način objavljajo informacije in zakulisja o dogajanjih iz najbolj občutljivih let jugoslovanske revolucije in povojne zgodovine. Nekdanje tabu teme, ki so se jim avtorji izogibali, pa naj gre za odnose Jugoslavije s SZ, za informburo, za Goli otok, za dachauske procese v Sloveniji, ali za kake

Predsednik Marchio previdno odložil sklepno glasovanje

Spet velika zmeda pri dodeljevanju prispevkov kulturnim organizacijam

Dodelitev prispevkov kulturnim ustanovam in društvom je tudi letos, kot vsako leto, sprožilo polemike v pokrajinskem svetu, tako da je bil predsednik Marchio v četrtek primoran odložiti glasovanje ter takoj zatem tudi prekiniti sejo. V primeru glasovanja bi se namreč proti sklepu, ki ga je predložil odbor za kulturo Harej, gotovo izrekli tudi nekateri melonarji in demokristjani, zato Marchio ni hotel tvegati razkole v koaliciji in torej političnega poraza, čeprav že sama odločitev sklepa postavlja v slabo luč pokrajinski odbor. O podporam kulturni dejavnosti bo tako sedaj spet tekla beseda predvidoma sredi septembra, kot so na četrtekovi seji zahtevali socialisti in komunisti.

Predlog za dodelitev denarja (nekaj nad 140 milijonov lir) je obrazložil odbor Harej, vsi svetovalci, ki so posegli za njim (od opozicije do same večine) pa so si bili enotnega mnenja, da je sklep v marsičem nepopoln. Nikomur ni bilo jasno, kdo ima pravzaprav pravico do prispevka in kdo je nima, še dodatno zmedo

pa je spet povzročilo dejstvo, da so mnoga kulturna društva tudi letos poslala prošnje, ki ne ustrezajo zakonu. Zato bi bilo res koristno, da bi odbor za kulturo že vnaprej pripravilo formularje, na podlagi katerih bi nato društva pravilno izpolnila te prošnje. S tem bi se uprava izognila zmedbi, ki smo ji žal priča vsako leto in tudi nesoglasijam s posameznimi društvi, ki imajo pravico, da so seznanjena zakaj jim pokrajina ni mogla ali hotela dodeliti prispevka.

V seznamu društev in kulturnih ustanov, ki jim namerava pokrajina finančno pomagati je tudi več slovenskih. Poglejmo katera so: Slovenska prosvetna matica 1.300.000 lir, KD Valentin Vodnik 1.100.000 lir, Škedenjsko katoliško društvo 1.400.000 lir, Slovenska prosveta 8 milijonov lir, KD Rovte - Kolonkovec 500.000 lir, združenje Most 2.400.000 lir, zadruga »Naš Kras« 1.300.000 lir, KD Ivan Grbec 1 milijon lir, Društvo zamejskih likovnikov 950.000 lir, Foto Trst '80 300.000 lir, SKD Tabor 2.500.000 lir, TFS »Stu ledi« 800.000 lir, Društvo Slovencev miljske občine 600.000 lir,

KD Rdeča zvezda 500.000 lir, KD Lipa 300.000, KD Vesna 800.000 lir. To so vsekakor za sedaj samo predlogi, ki jih bo pokrajinski svet odobril (ali zavrnil) po polletnem premoru.

Med ustanovami, ki so izpadle iz tega seznama, je tudi Narodna in študijska knjižnica, ki bi morala po mnenju odbora zaprositi za prispevke na osnovi nekega drugega državnega zakona in ne na podlagi zakona št. 68, za izvajanje katerega je pristojna pokrajina. Proti tej razlagi so ostro nastopili socialisti in komunisti, ki so mnenja, da gre pri tem za politično diskriminacijo na račun NSK. V svojih predlogih je odbor skoraj v celoti prezrl prošnje okoliških občin, ki vendarle ustvarjajo nekaj pozitivnega tudi na kulturnem področju.

Med razpravo je komunist Spadaro spet očital koaliciji KD, LpT, SSK, PRI in PSDI velike zamure pri organizaciji pokrajinske konference o kulturi. Njegov poziv pa je tudi tokrat ostal brez odgovora. (st)

Včeraj srečanje med predstavniki raznih ustanov

Pobude za uveljavljanje Trsta kot turistično pomembnega mesta

Na pobudo župana Richettija so se včeraj dopoldne sestali predstavniki različnih tržaških ustanov, ki se ukvarjajo s predstavami in turizmom. Razpravljali so o skupnih naporih, da se uveljavi Trst kot turistično mesto, kot mesto kulture in zanimivih predstav. V uvodu je župan ugotovil, da so bile vse podobne pobude doslej neučinkovite, ker ni bilo primerne koordinacije. Zato je predlagal, da prevzame pokrajina vlogo posredovalca in da se ji omogoči sestavljanje koledarjev predstav, opremi z ustreznim elektronskim centrom in propagandistično službo.

Župan je obravnaval nekatera druga pereča vprašanja, kot so: skupne akcije za ustrezno proslavljanje »leta gasbes«, ki bo prihodnje leto in za kar je kot koordinatorja predlagal gledališče »Verdi«. V ta namen so že predvideli v proračunu ustanove ustrezna sredstva, morajo pa se še dogovoriti za seznam koncertov in drugih pobud.

Prihodnje leto programirajo tržaška razstava v Parizu v sodelovanju z italijanskim inštitutom za širjenje kulture v tujini. Podobne razstave v Parizu so že priredili Firenze, Milan in Neapelj. Tržaška razstava na ustrežno visoki ravni naj bi prikazala

model evropskega mesta in naj bi obsegala razvoj Trsta od 1700 do današnjih dni. Pri tem naj bi se zlasti upoštevali vloga tržaškega pristanišča. Dogovoriti se morajo za znanstveni odbor in za proračun.

Končno je župan obravnaval upravljanje novega kongresnega centra, ki ga sedaj grade na tržaški pomorski postaji, kar je neposredno v pristojnosti tržaškega pristanišča, ustanove lastnice. Center pa bo koristen za celotno mesto in za vse dejavnosti.

V razpravo so posegli predsednik pokrajine Marchio, predsednik tržaškega pristanišča Zanetti, predsednik trgovinske zbornice Tombesi, ravnatelj tržaške turistične ustanove Barison, predsednik tržaškega velesejma Toresella in nekateri drugi. Strinjali so se, da je treba okrepiti koordinacijo, glede kongresnega centra pa so bili soglasni, da je treba ustanoviti posebno zasebno družbo, ki naj ga upravlja po gospodarskih kriterijih.

● V nedeljo bo ob 20. uri v Mladinskem domu pri Sv. Soboti (Ul. Inchiostri) v priredbi CEO (Centro educazione occupazionale) glasbeni večer z nastopom tržaških glasbenih jazz, rock in folk skupin.

Polemike glede šol s celodnevniim poukom

Pokrajinsko tajništvo CGIL se je odločno izrazilo proti okrožnici tržaškega šolskega skrbništva o osnovnih in srednjih šolah s celodnevniim poukom.

V posebnem tiskovnem sporočilu tajništvo CGIL ugotavlja, da je okrožnica sledila nesprejemljivemu obvestilu tržaške občinske uprave, naj se ne uvajajo novi razredi s celodnevniim poukom, ker občina ne bo dajala hrane za nove učence.

Sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL je prav o tem vprašanju imela pred nastopom skrbništva, ki je po mnenju CGIL obvestilo občine uradniško prevedlo v okrožnico. Sestanek z občinskim odborom Vattovanijem in mu predložila stališče, da sindikati nasprotujejo krčenju šolskih uslug.

Kot pravi nadalje sporočilo, odborništvo ni vedelo, koliko bodo občino stale šole s celodnevniim poukom in niti koliko bodo znašale deželne in državne podpore. Edino rešitev, ki jo tržaška občina ponuja, je povišanje cene za hrano v znesku 33%, kar pa nasprotuje vladnim navodilom, ki predvidevajo le 10% poviške.

V tem smislu CGIL obtožuje šolsko skrbništvo, da je zadevo avtomatično sprejel in to, ko bi morali biti vpisi učencev zaključeni in ko bi moralo biti vse nared za pričetek novega šolskega leta. Vprašanje je torej pereče, saj bi tisti, ki so se na novo vpisali v šole s celodnevniim poukom, ostali po navodilih dobesedno na cedilu.

Delavski svet tovarne GM obsoja položaj v podjetju in daje predloge za rešitev

Zakaj se tovarna Velikih motorjev pri Boljuncu, kot največji industrijski obrat na Tržaškem, ne more skobacati iz krize, ki jo vsa ta leta pomalem razjeda, kakor razjeda vso industrijsko dejavnost na Tržaškem? Kako je mogoče, da kaže bilanca za preteklo poslovno leto kar 27 milijard in 600 milijonov lir primanjkljaja, in da izkoristi tovarna le 40 od sto svojih proizvodnih

sposobnosti? In kako je ob vsem tem mogoče, da se v rokah zakonodajalcev in javnih načrtovalcev izoblikujejo namesto organsko-sanacijskih načrtov samo takšni načrti, ki težijo h krčenju osebja, kot bi bilo preveliko število zaposlenih edina zapreka na poti gospodarskega razvoja?

Ta vprašanja marsikomu belijo lasi. Najbolj občutljivi nanje pa so prav gotovo tisti, ki jim je gola

eksistenčna usoda nekako tesno povezana z usodo podjetja. To so delavci in teh je v boljunskem obratu 2490, v ostalih podružnicah križem po Italiji pa še 379. Od teh bo 3. septembra kar 700 spet okusilo dopolnilno blagajno.

Ponavljja se skratka vedno ista zgodba, ki marsikomu jemlje spanec. Tisti, ki imajo, kot kaže, ob vsem tem najbolj mirne noči, so prav krajevni politični in podjetniški krogi (s častnimi izjemami seveda). Ta očitek je z običajno prizadetostjo in rahlo čutnostjo prišel na dan tudi včeraj, med tiskovno konferenco enotnega tržaškega sindikata kovinarjev in delavskega sveta tovarne Velikih motorjev. Sodba, ki jo izrekajo delavski predstavniki na račun vse dosedanje politike na industrijskem področju, tako na krajevni, kot na vsedržavni ravni, je ostra in neizprosna. Položaj oštaja togo zasidran ob klasični merkantilistični viziji mestnega gospodarstva, ki ji je industrijska razsežnost bolj malo mar. Nič čudnega torej, če se marsikdo prepušča malodušju, ko se mu odpre dramatična stvarnost.

Med delavskim predstavištvom, kljub vsemu, tega malodušja ni čuti. Rešitve so mogoče, pravijo. Potrebna je le dobra volja vseh družbenopolitičnih in gospodarskih dejavnikov. Potreben je pritisk javnega mnjenja in od tod sklep za vrsto informa-

tivnih tiskovnih konferenc, ki se je začela z včerajšnjo.

Ne gre pa samo za informacijo, pravijo predstavniki sindikata in delavskega sveta. Potrebni so tudi konkretni predlogi, ob katerih naj se izkrešijo mnjenja in predvsem jasne in daljnosežne pobude. Nekaj takšnih predlogov so predstavili tisku že včeraj.

Izhodišče naj bo težnja, da se sprevrže koncept politike podpor proizvodnim dejavnostim in krčenja delovnega osebja, kot predvideva načrt Fincantieri, ter sprejme koncept kakovostnega tehnološkega preskoka. Industrijskim obratom (v tem primeru tovarni Velikih motorjev pri Boljuncu) je treba s primernimi zakonskimi finančnimi posegi zagotoviti, da bo njihova proizvodnja kakovostno rastla. Boljunska tovarna bi lahko postala s pravo usmeritvijo svojih proizvodnih sposobnosti ter s pomočjo tovarne VM, kakor tudi z doprinosom univerze in raziskovalnega centra pri Padričah, prava prestolnica dieslovih motorjev. Potreben je torej širok načrt za javno diselistiko, kot so ga med včerajšnjo konferenco imenovali.

Za ta načrt bo treba sedaj pridobiti javno mnenje. Svoj predlog bodo sindikati vsekakor podkrepili s študijskim zasledenjem, ki ga nameravajo prirediti jeseni na temo »Dieselov motor dejavnik razvoja — razvoj dieslova motorja«.

D. K.

Z včerajšnje tiskovne konference. Od leve: Scabar in Clun (delavski svet GM), Devescovi (FIOM), Tria (FIM) in Qualizza (delavski svet GM)

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Iz vsake hiše je »poganjavec« gonil na pašo toliko dni, kolikor je bilo v hlevu glav živine

Frankovec

V Frankovcu, brez pridevniške rabe in skupnega poimenovanja domačinov, it. Francovez, 1971: 316 preb., 1981: 312 preb., šola Domjo — 1 km, pošta, fara in zdravnik Žavljje — 1 km, občina Dolina — 4 km, Trst — 5 km. Nadmorska višina 12 m. Razpotegnjeno naselje med levim bregom Reke (Glinščice) in pobočjem Dolge krone. Dosegljivo je z odcepom od državne ceste Trst - Rabu- jez pred Žavljami, ki pred naseljem prečka potok. Z drugo cesto je Frankovec skozi industrijsko cono povezan z Domjom. Nad naseljem se na jugu dviga Hrib (77 m), stranska vzpetina Dolge krone, onkraj Reke se na severu širijo ravninske Vále in na zahodu močvirnati Palúd. Oba ta predela zasedajo industrijski objekti.

Frankovec je nastal na dolinski zemlji. Dolinčani pa se sem niso nikdar naseljevali, temveč so zemljišča polagoma odstopali tujcem. Naselje se je tako povečalo šele po zadnji

vojni, ko je polja v Valah po 1960 nadomestila industrijska cona. Domačini obdelujejo vrtove le za zadostitev lastnih potreb, v širšem pogledu pa je kmetijstvo neobstoje. Na pobočju so pašniki zadruge Dolga krona, ki tu redi konje in telice ter tako nadaljuje nekdanjo pašniško tradicijo, ko je vsaka hiša imela po več krav, ki jih je na pašo gonil »poganjavec«. Iz vsake hiše je poganjavec gonil toliko dni, kolikor je imela živine. Zgornja cesta je v Frankovcu delila zasebna od občinskih zemljišč.

Pred napeljavo pokrajinskega vodovoda v letih 1957-58 so se krajinj oskrbovali iz vodnjakov, ki jih je hranil manjši potok z Dolge krone. Maloštevilne stare kmečke hiše so prenovljene, noveje, zlasti v 60. letih zgrajene, so urbanega tipa, družinske ali tudi večnadstropne. Gospodarskih poslopij ni. Sicer pa se je po letu 1971 priseljevanje iz bivše Cone B, zlasti s Hrvinov, skoraj povsem zaustavilo. Danes v Frankovcu zaradi izseljevanja in asimilacije slovenskih družin skorajda ni več. V kraju delujeta trgovina jestvin in gostilna.

Aktivno prebivalstvo je zaposleno v bližnji industrijski coni ali v terciarnem sektorju v Trstu.

Zaradi novejšega nastanka in skromnega števila tu živčih Slovencev je kraj kulturno nerazgiban. Na splošno domačini gravitirajo k Domju. Iz istega razloga ni značilnejših pogo- stejših priimkov.

Lakotišče

Ljudsko Lákešče, v Lakotišču, iz Lakotišča, itd. Lácotisce, 1971: 242 preb., 1981: 249 preb., šola Domjo 1 km, fara Boljunc 2 km, občina in pošta Dolina 3 km, Trst 6 km. Nadmorska višina 25 m. Razloženo nase- lje ob novi cesti, ki vodi v Bolju-

nec in ki se tu oddeli od pokrajinske ceste Trst - Dolina. Bližnji vzpetini sta ne severovzhodu Brdo ali Čelo (120 m), kjer je prišlo do izgradnje tovarne Grandi motori, in na jugovzhodu Koromačnik (110 m). Med obema hriboma je dolina Medbrdo, ki se nato razširi v Vale. Orne površine, vinogradi in sadovnjaki so bili v Medbrdih. Fitavanju, Rebru, Par- teh, Ronki. Danes je kmetijstvo močno upadlo, vino pa se vendarle še prodaja v osmicah. V Lakotišču se ena družina bavi s prašičjerejo. Pokrajinski vodovod.

Bivališča so večinoma nadstropna in novejšega datuma, saj se je naselje začelo oblikovati šele med vojnama, ko so se na svoje parcele začele priseljevati družine iz Ricmanj in Loga, pa tudi iz Boljunca. Nekateri revnejši kmetje so se nastanili še dlje proti Glinščici, kjer je bila zemlja močvirnata. Temu zaselku so dali ime Pri miši, a ga danes ni več, ker je na njegovem mestu zralsla sredi 60. let industrijska cona. Po zadnji vojni se je kraj naglo povečal s priseljevanjem pretežno i-

talijanskega prebivalstva, tako da sega danes že skoraj nepretrgoma od Domja do Krmenke.

Med obema vojnama je mnogo zemlje v okolici Lakotišč nakupil inženir Bokalovič in jo dajal v namene kolonoma, ki so stanovali v veliki kmetiji. Na nekdanje veleposestvo, ki je bilo razlašeno za potrebe industrijske cone, spominja ledina Fitavanje (iz ital. najemina). Ob Strugi je stal nekdanj Mnošče malen (Žerjalov). Ob koncu prejšnjega stoletja so tu odprli tovarno lončevine, ki pa je prenehala delovati takoj po prvi svetovni vojni. Danes je večina aktivnih zaposlena v bližnji industrijski coni ali v boljunski tovarni Grandi motori. V kraju obratuje več obrtnih delavnic (klepar, mehanik) ter trgovina na debelo.

Pri Lakotišču stoji mejnik med rimsko-manjko in boljunsko srenjo, kulturno življenje pa je bilo od nekdanj o sredotočeno v lokalnem središču Domju. Ker je kraj novejšega nastanka, nima kakih značilnejših pogostejših priimkov.

Vse, ki bi se hoteli oglasiti v zvezi z opisi krajev, ki si bodo tu sledili, toplo vabimo, da svoja dopolnila, kritične pripombe in popravke posredujejo uredništvu Primorskega dnevnika ali SLORI.

Ob odprtju X. pokrajinske razstave vin

Kakovost bodočnost našega vinogradništva

Pred odprtjem okrogla miza o problemih tržaških vinogradnikov

Včeraj so v prostorih Tržaškega sejmišča svečano otvorili 10. pokrajinsko razstavo vin. Događek je vsejstveno, saj je potrdil, kakor velike važnosti, saj je potrdil, da pomenita kmetijstvo in specifično vinogradništvo pomemben del v okviru tržaškega gospodarstva, del, ki ga bo treba v bodoče bolje in učinkoviteje ovrednotiti.

Dejansko se je vinska razstava pričela z okroglo mizo na temo: »Vino-gradništvo na Tržaškem, sedanost in perspektive«. Brez dvoma so se na tej okrogli mizi uveljavile teze, ki po eni strani upoštevajo sedanji, ne vedno ugodni, trenutek tržišča, a hkrati nudijo osnove za konkretni razvoj tržaškega vinogradništva.

Prisotne je v imenu Tržaške pokrajine pozdravil odbornik za kmetijstvo Bruno Cavicchioli, ki je poudaril pomen vinogradništva in ga povezal tudi s turistično dejavnostjo, oziroma z agroturizmom. Dalje in tehno poročilo o stanju tržaškega vinogradništva je podal prof. Mario Prestamburgo, poročilo je sestavil tehnično - raziskovalni komite, ki ga, poleg omenjenega profesorja, sestavljajo Edi Bukavec, Costantino Giorgetti, Bruno Millo, Vladimir Vremec in Alessandro Zanella.

Če strnemo dvajset gosto tipkanih strani poročila, izluščimo naslednje osnovne teze: vinogradništvo na Tržaškem je močno specializirano, vendar ponuja zanimiva vina, ki jih pridobivamo iz trt refoška (črna vina), ter istrske malvazije in garga-ne (bela vina). Obstajajo tudi mešana bela vina iz različnih trt.

Vina, ki jih pridobimo, imajo vsejstveno važnost, ki lahko prodrejo na tržišče. Prvi pogoj pa je njihova kvaliteta. Prav kvaliteto je poročilo posebej poudarilo in poudarilo so jo tudi posegi samih kmetovalcev. Dejstvo je namreč, da je proizvodnja vina v Italiji in Evropi višja od naše. Tudi norme EGS niso najbolj razbude za kvaliteto, čeprav v izsti opazujejo proizvodnjo. V vrstini težav pa lahko zmagamo le tista proizvodnja, ki ponuja kakovostni pridelek.

Ob tej osnovni tezi se seveda odpira vprašanje statusa vrhunškega vina - DOC. Kraška vina predolgo čakajo na to priznanje, vendar je, kljub določenim problemom, priznanje vrhunškega vina bistveno važnost za uspeh našega vinogradništva.

Drugi del poročila je bil kritična analiza urbanističnih posegov. Kmetijstvo je bilo v teh planih do sedaj zapostavljeno. Kmetje in vinogradniki pričakujejo od oblasti na urbanističnem, pa ne samo na tem področju, drugačno usmeritev.

Od pasivne »zaščite« je treba preiti k aktivni, to je Pokrajina, Dežela in druge ustanove bi morale priti kmetu in specifično vinogradniku

OBVESTILO

Vse naročnike, ki želijo, da jim pošljamo Primorski dnevnik na kraj počitnic, prosimo, da nam novi naslov posredujejo vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava
Primorskega dnevnika

na »pomoč«. In to glede urbanističnih načrtov, podpor, predvsem pa z nudenjem strokovne pomoči. Strojna pomoč za doseg čimboljših rezultatov, kletarska tehnika in tehnologija so bile s kvaliteto osrednje teme okrogle mize.

Ob tem je igral važno vlogo turizem, oziroma agroturizem. Samo poročilo je ugotovilo, da so osmice izjemne važnosti za naše vinograd-

ništvo. Spreminja pa se tudi osmica. Kraj, kjer dobiš domačo kapljico, se spreminja v »postojanko«, kjer boš poleg domače kapljice dobil na razpolago tudi ostale domače pridelke. Vse seveda v znamenju kvalitete, če nečemo neprijaznih porazov.

O lastnih vinogradniških izkušnjah so spregovorili naslednji proizvajalci (poudarjamo zvečina mladi) Silvan Ferluga od Piščancev, Edi Kante iz

Praprota, Ermenegildo Olenich in Nevo Radovič iz Nabrežine. Bistvo posegov je bilo v poudarjanju kvalitete, novih tehnik in tehnologij pa tudi o kritičnem opominu oblasti, naj aktivno pristopijo k problemom kmetijstva.

Med ostalimi posebi naj omenimo poseg podpredsednika ERSa Danteja Savognana, tajnika Kmečke zveze Edija Bukovca, predstavnika Centra za vinogradništvo Nussija in predstavnika Tržaške trgovinske zbornice.

Uradno odprtje vinske razstave je bilo po okrogli mizi v paviljonu A Tržaškega sejmišča. Otvoritvene besede je spregovoril pokrajinski odbornik za kmetijstvo Cavicchioli, ki se je med drugim zahvalil zadrugi Kriški breg za materialno postavitev razstave.

Naj zapišemo, da so kioski razvrščeni po občinah, to je od tržaške pa do okoliških občin.

Še nekaj o jeziku: plakati so bili dvojezični, na okrogli mizi je delovala prevajalska služba, dvojezične so etikete na steklenicah, saj je velika večina razstavljalcev Slovencev, v tej pozitivni sliki pa manjkajo slovenska imena naših občin na kioskih. Obiskovalci bodo brali Monrupino, San Dorligo itd. Menimo, da ne bi bilo vino nič slabše, če bi ga prodajali pod dvojezičnimi napisi...

Z včerajšnje otvoritve pokrajinske razstave vin na velesejemskem razstavišču

V Trebčah se nadaljuje festival KPI

V Ljudskem domu v Trebčah se danes nadaljuje festival komunističnega tiska, ki ga prireja krajevna sekcija Zorko Kralj. Festival je dejansko otvorila domača godba na pihala Viktor Parma, ki jo vodi Danilo Škabar, zaključil pa se bo v ponedeljek s Fojevim Burkaškim misterijem v izvedbi gledališke skupine ZSKD. Vmes bo za zabavo v večernih urah, in sicer danes in jutri poskrbel ansambel Aries, medtem, ko bo jutri gost osrednje kulturne prireditve godla na pihala iz Pridvora, ki ima s Trebčami že leta plodne stike. V okviru festivala bodo prikazali tudi dve razstavi: eno o delovanju ZKMI, drugo pa o Berlinguerjevem obisku v Trebčah.

Proti namestitvi premogovne centrale

Združenje »proti nasilju« se je, kot znano, izreklo proti namestitvi premogovne centrale v Trstu. S tem soglašajo skoraj sto krajevnih in državnih skupin, ustanov in posameznikov.

Med drugimi velja omeniti ekološko gibanje »zelenih«, med posamezniki pa prof. Jožeta Pirjevca in Darka Bratinjo. Pozivu so se odzvali tudi tržaški kantavtor Angelo Baiguera, pisatelj Carolus L. Cergoly in slikar Lojze Spalac. Tudi nekateri znanstveniki kot Margherita Hack in ravnatelj Mednarodnega zavoda za raziskave rakastih obolenj Lorenzo Tomatis so nasprotni načrtu, ki bi onesnaževal naše mesto in povzročal hude posledice okolju in ljudem.

Izviren in zelo privlačen nastop folklorne skupine Šota iz Prištine

Ugotovitev, da je ljudsko plesno izročilo jugoslovanskih narodov in narodnosti izredno bogato in pestro, je sicer stara, toda še vedno veljavna resnica. Potrdili so jo tudi člani folklorne ansamble Šota iz Prištine, ki prvenstveno prikazuje lastne plesne in običaje, ki so še posebej privlačni in nadvse zanimivi. Profesionalni folklorni ansambel iz Kosova je v četrtek zvečer nastopil v Zgoniku v okviru kulturnega programa

praznika komunističnega tiska krajevne sekcije KPI, sinoči pa se je z istim programom predstavil občinstvu ljubljanskih letnih prireditev v Križankah.

V razmeroma kratkem času, lani je namreč folklorna skupina Šota nastopila v goriškem Kulturnem domu, se nosilci in poustvarjalci zelo svojstvene kulturne zapuščine predstavljajo našemu občinstvu. Njihovi plesi, predvsem pa doživljanje za

naša ušesa nenavadnih ritmov in zapletenih plesnih korakov in gibov, so precej daleč od slovenskega ljudskega izročila in so zato še zlasti privlačni. Ob tem je treba še dodati, da ansambel skrbno neguje folkloro področja, kjer živi in jo zato skuša podajati kolikor mogoče izvirno. Manj skrben in natančen pa je pristop do plesnega izročila drugih področij Jugoslavije, kar, glede na dejstvo, da gre za profesionalno skupino, ni povsem opravičljivo. Zato bi bilo verjetno bolje, ko bi skupina omejila število točk iz drugih republik in pokrajin, kot je na primer storila na lanskem gostovanju, in dala vso težo na ples iz lastnega področja. Tudi če gre za zemljepisno omejeno področje je izbor zelo bogat, v prikazovanju teh plesov pa je Šota trenutno nenadkriljiva.

Zato lahko program, ki so ga plesalci, godci in pevci s Kosova prikazali v Zgoniku, razdelimo na dva dela: na njihov »domač«, ki je bil zelo zanimiv in lepo izveden ter na »tuje«, ki ni bil tako dovršen. Iz širšega jugoslovanskega prostora je Šota izbrala posavske plesne (Hrvaška), bunjevske iz Vojvodine, moravske iz Srbije in črnogorske. Na večer sta nastopila tudi dva pevca in sicer Ljiljana Novitnji in Ramadan Ymeri, medtem ko je glasbeni ansambel zaigral venček hitrih polk.

Četrtekov program je ansambel začel z mozaikom albanskih plesov s Kosova; v njem so plesalke in plesalci ločeno predstavili najznačilnejše plesne elemente. V »Opolju«, moškem plesu iz Metohije, pa so plesalci prikazali paleto čustev, predvsem pa so dokazali, da znajo podoživljati lastno izročilo. Nakar so plesalke nastopile z ženskim svatbenim plesom iz Djakovice, ki je privlačen tudi zaradi zanimive noše. Solističen par je po glasbeni modrigi odplesal »šotos«, to je prikaz dvorjenja; ravno ta ples je najbolj poznan, izvajajo ga številne jugoslovanske skupine, po njem pa si je kosovski ansambel tudi nadel ime. Med zelo znane plesne sodi tudi »jtagani«, viteški ples iz okolišč Prizrena, v katerem plesalci ponazarjajo bojevanje z meči. Še najbolj pa so očitni orientalski vplivi v »Turčiji«, v spletu turških plesov s Kosova, v katerih se je posebej odlikoval solist kot starejši Turek, ki obuja spomine. Svoj zgoniški nastop je ansambel Šota sklenil s prikazom svatbenih običajev iz Drenice; to so temperamentni in živahni plesi, v katerih so se izvajalci izkazali z radoživim podajanjem. (bip)

● Ustanovam za tehnično, poklicno in umetnostno izobraževanje ter šolam za zdravstveno oskrbo, ki jih država ne financira, je Deželno ravnanstvo za šolstvo in kulturo namenilo vsoto v višini 50 milijonov lir za upravne stroške v letu 1984. Prošnje za podporo morajo prispeti na deželno upravo do 31. oktobra 1984.

Nadaljuje se festival KPI v Zgoniku

V Zgoniku se v organizaciji krajevne sekcije KPI »Just Pegan« uspešno nadaljuje festival komunističnega tiska. Uspešnost tovrstnih praznikov na odprtem pa je treba v večji meri pripisati vremenskim razmeram. Kaže, da so imeli letos organizatorji z vremenom srečno roko, upajmo le, da se bodo prijetni večeri nadaljevali še do jutri zvečer, ko se bo festival zaključil. V četrtek je gostovala v Zgoniku svetovno znana profesionalna folklorna skupina Šota iz Prištine. Po predstavi je bilo žrebanje loterije in neka gospa se je odpeljala domov kar z novim kolesom.

Sinoči je prisotne zabaval domači ansambel Lojze Furlan. Osrednja točka današnjega večera bo brez dvoma nastop kantavtorja Andreja Šifrerja. Kdo med našo mladino ne pozna enega izmed najboljših ali celo najboljšega slovenskega kantavtorja. Šifrer je bil že velikokrat gost na raznih šagrah v zamejstvu, vendar je nastopil tudi na kulturnih večerih, ki so jih organizirala razna kulturno-politična, prosvetna ali športna društva. Prepričani smo, da se bodo tudi tokrat naši mladinci, pa tudi starejši odzvali vabilu organizatorja in se v čimvečjem številu udeležili njegovega koncerta s pričetkom ob 21. uri, saj jim bo tudi tokrat Šifrer predstavil nekaj novih skladb. Jutri se bo festival zaključil. Ob 10. uri bo na vrsti briškola z bogatimi nagradami, uro prej pa bo na sporedu slikarski ex-tempore za otroke z vrta in osnovne šole. Nič pa še ni dokončnega glede popoldanskega kulturnega sporeda, gotovo pa je, da se bo praznik zaključil ob 1. uri ponoči, do takrat pa bo prisotne zabaval domači ansambel Furlan.

Z. S.

DANES KOTALKARSKA REVILJA

Festival Unità v Nabrežini

Na trgu pred nabrežinsko postajo se nadaljuje festival komunističnega tiska, ki ga prireja železničarska sekcija KPI. Danes ob 19. uri bo kotalkarska revija, jutri popoldne pa koncert nabrežinske godbe na pihala. V okviru praznika bo tudi nogometni turnir, vse tri večere bo ples.

Včeraj okrog 13. ure

Rop v rojanski banki

Samotni ropar baje odnesel okrog 15 milijonov lir

Rojanska podružnica Tržaške hranilnice je bila včeraj tarča roparskega podviga: okrog enih, se pravi v najhujši vročini, ko je bilo v banki malo klientov, je samotni ropar s prekritim obrazom in pištolo v rokah planil v banko in zažugal blagajniku, da mu je izročil nekaj šopov bankovcev, nato pa je izginil v bližnjih ulicah. Koliko je odnesel, ni še točno znano, baje pa nič več kot deset ali petnajst milijonov.

Maloštevilni klienti in bančni uradniki so nudili policiji precej površen opis samotnega roparja: star okrog 35 let, bolj nizke in močne postave, razmeroma temne polti, oblečen v plav športen jopič in jcanse, nosil je temne naočnike ter si je prikrival obraz s kapo, kljub temu pa je marsikdo opazil, da je nosil kratko in redko brado.

Ko je malo pred 13. uro stopil v agencijo številka 9 Tržaške hranilnice v Ul. Stock v Rojano, je imel v desnici naperjen revolver, v levo pa je držal večjo torbo plave barve

z belimi ročaji. Torbo je ropar odvrnil na drugo stran pulta blagajniku in mu ukazal, naj jo napolni. Prestrašeni blagajnik je res položil v torbo nekaj šopov bankovcev, v glavnem po deset tisoč lir, morda pa jih je bilo tudi nekaj po sto tisoč. Toda roparju se je zelo mudilo. Naenkrat je strgal torbo z rok blagajnika in ne da bi vanjo pogledal jo je urno odkuril peš po rojanskih ulicah.

Agenti letkega oddelka so bili v banki že nekaj minut kasneje, saj je patrolja krožila v neposredni okolici, ko jo je starejši Rojančan obvestil, da se je v bližnji banki nekaj zgodilo. Agenti so tudi pregledali bližnje ulice, toda o roparju ni bilo več sledu.

Preiskava je torej še v teku. Za sedaj še ni točno znano, koliko je ropar odnesel, to bo pokazala šele inventura. Seveda je policija postavila razne bloke ter okrepila nadzorstvo nad železniško in avtobusno postajo, saj je še kar verjetno, da

samotni ropar ni bil iz Trsta. Treba bo tudi ugotoviti, ali je imel pomagaca.

Na sliki: rojanska podružnica Tržaške hranilnice.

Obisk v Laboratoriju za higieno in profilakso

Nadzorstvo nad prehrano varuje naše zdravje

Vsako gospodinjico zanima, ali so kupljena jajca sveža ali je mleko v lepenki po tolikih dneh še uporabno. Taka hrana se namreč hitro pokvari in v njej se lahko razvijejo snovi in virusi, ki so človeku škodljivi. Se preden pride taka hrana na trg, kontrolira vzorce pošiljk Laboratorij za higieno in profilakso, ki deluje v sklopu Krajevne zdravstvene enote. Laboratorij s sedežem v Ul. Lamar-mora ima dva oddelka: zdravniško-mikrografskega in kemijskega.

Za prvega je posebej odgovoril na naša vprašanja dr. Eugenio Zacchi: »Naše raziskave se omejujejo na ugotavljanje prisotnosti različnih škodljivih bakterij in virusov v hrani in na to, kako preprečiti njihovo razmnoževanje. Zato nam iz Higienskega urada pošljejo primerke zlahka pokvarljive hrane, kakor so sladoled, slaščice s kremo, mleko, jajca in podobno, da ugotovimo v njih morebitno prisotnost nevarnih stafilokokov ali salmonel. Res je, da je zelo težo držati pod strogo kontrolo celotni tržaški trg zaradi pomanjkanja osebja, vendar lahko pomirimo Tržačane; naj jedo sladoled brez strahu, ker do sedaj nismo še našli takih virusov in upajmo, da jih niti ne bomo, ker je tržaški sladoled povsod svež. Če bo koga bolel trebuh po sladoledu, pomeni, da se

ga je preveč najedel!« Kakor so nam povedali, pa ne analizirajo samo mlečnih izdelkov pač pa vse vrste hrane, na primer tudi meso. Pri tem skušajo ugotoviti če je v živali prisoten kak redilni hormon, ki ga je vbrizgal živinorejec, da bi kravo prej prodal ali pa če je bila zaklana žival zdrava ali ne. Zlasti pomembne so raziskave na uvoženih ribah, kjer zasledujejo morebitne nevrotoksine, to so strupene naravne beljakovine, ki povzročajo v človeku zlasti okvare na živčevju. Pomembno in obširno na področju raziskovanja hrane je delo kemijskega oddelka, o katerem nam je spregovoril sam direktor dr. Gino Gabucci: »Tudi če se ne zdi na prvi pogled, je naš kemijski oddelk zelo važen za Trst. Pod našo kontrolo gre namreč vse uvoženo blago, ki nato preplavi italijanski trg. Analiziramo nekatero južno sadje, kot so limone in grenivke, ki prihaja z ladjami iz Egipta in vsega Bližnjega vzhoda. V njih ugotavljamo ali so količine umetnih praškov proti plesnim tolikšne, kolikor jih predvidevajo zakoni. Pod našo kontrolo gre tudi uvoz arašidov iz Južne Amerike. Zelo nevarno je namreč, če so se ti našli plesni aflatoksini, ki povzročajo rak. Že več časa ne zasledimo takih plesnivih arašidov, ker so v zadnjih letih skladišča

za to primerno opremljena. Na začetku šestdesetih let pa smo odvrčali približno 30 odstotkov pošiljk. Najvažnejša naša dejavnost pa je pregled vse surove in pražene kave, ki prihaja v tržaško pristanišče. Iščemo, koliko je v njej odstotkov gnilih zrn ali če je okužena s kakimi tujki. Pri ogledu sodobno opremljenih laboratorijev centra smo zasledili več škaten shujševalnih praškov, ki gredo v poletnih mesecih nenavadno hitro v prodajo. »Delajo jih po strogo dolo-

čenih pravilih, ki jih izdaja država,« je dejal dr. Gabucci, ki to sam preverja: »Če so pa zdravi za človeka, je drugo vprašanje.« Nedvomno sta dr. Zacchi in dr. Gabucci izredno izkušeni osebi na tem področju, saj se njihovo delo ne omejuje na hrano. V laboratorijih ugotavljajo med drugim čistost ali umazanost morske vode v Tržaškem zalivu ali pa onesnaženje zraka, o tem pa bomo poročali kdaj pozneje.

VIVIANA BUKAVEC

Makrobiotika kot življenjska filozofija

Kaj nam na tem področju nudi center za makrobiotiko v Ul. F. Venezian

V Ul. F. Venezian že sedem let deluje center za makrobiotično prehrano. Pravzaprav so pred tremi leti ustanovili pravo združenje, ki je razdeljeno na več oddelkov in ki deluje na bazah antropozofije. Tako delujejo tukaj odsek za pedagogiko (v sklopu katerega dela tudi »privatni« vrtec, ki skuša slediti smeri Steinerjeve antropozofije), umetnost (slikanje, glasba, kiparstvo, ročna dela), prehrano in knetijstvo.

Omejili se bomo samo na odsek za prehrano. Ta center za makrobiotično prehrano — »La spirale« je bil ustanovljen leta 1977. Način prehrane, ki ga je narekovala makrobiotika pa ni ustrezal našemu načinu življenja, naši filozofiji in kulturi. Zato se je center (na podlagi lastnih raziskav) pred tremi leti spremenil v center za »biološko - dinamično« prehrano.

Vsi odseki in torej tudi odsek za prehrano delajo na podlagi antropozofske filozofije — v smislu da predpostavlja človeka v vsej svoji popolnosti in ga skuša pripeljati do tega, da se te svoje popolnosti zave. Ta popolnost se mora uveljaviti tudi v načinu prehrane s tem, da se človek zave »kaj je dobro in kaj je slab« za njegov organizem in za njegov duh. V prvi vrsti torej tovrstna prehrana skrbi za človekovo zdravje.

Rosetto Scherl, ki ta odsek vodi in tudi sama pripravlja hrano, smo vprašali, naj nam razloži »filozofijo« na podlagi katere odsek deluje. »Danes sprejemamo kot normo stvari, ki so skoraj nenormalne kot npr. da smo bolni, da živimo stalno v nekem »stresu« in nemiru. Mislimo, da je spati malo in se zbuditi brez vsakršne energije, nekaj čisto običajnega. Mi smo se lotili prav vprašanja

glede tega, kar sprejemamo kot nekaj normalnega; človeku hočemo predlagati nov način življenja, ki bi mu dovoljeval, da zopet pridobi tisto navidezno izgubljeno človeško silo in da živi v vsej svoji popolnosti.

Današnja medicina preveč zanemarlja predklinične faze določenih bolezni, premalo se sprašuje, zakaj je prišlo do bolezni. Mi pa se zavzemamo in zanimamo za predbolezenske simptome, ker hočemo delovati na človeka, preden se prvi simptomi sprevržejo v bolezen. Medicina je nedvomno naredila velik korak v zdravljenju bolezni: npr. od pljučnih bolezni umre danes zelo malo ljudi, vendar pa 4 osebe na 10 bolehalo za pljučnimi ali bronhialnimi infekcijami. Večkrat slišimo v našem centru pripombe, da se je v »starih časih« jedlo stvari, ki jih mi danes odsvetujemo. Res je, vendar vse kar se je jedlo, ni bilo kemično obdelovano. Iz neke raziskave, ki so jo izvedli v Rusiji izhaja, da sterilizacija hrane zmanjšuje elektromagnetsko energijo človeške sile in podobno tudi vsi procesi konzerviranja.

Vodja odseka za prehrano, nam je tudi povedala, da k njim prihajajo ljudje se zdraviti tudi holesterol in tisti, ki imajo težave s prebavnimi organi. Prehrana je tu sestavljena predvsem iz naravnih proizvodov: iz zelenjave, žitaric, neoluščene riža, kruha in testenin, ki so narejeni iz neoluščene žitarice ipd. V tem odseku delujejo tako jedilnice in trgovinice, ki vse že navedene proizvode in razne zeliščne sirupe, sadne sokove, čebelarstvo proizvode in čaje tudi prodaja. Vsi ti proizvodi so naravno obdelani brez nikakršnih kemičnih primesti.

MIRJAM MAVER

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 28. julija
ZMAGO

Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 20.39
— Dolžina dneva 14.55 — Luna vzide ob 5.06 in zatone ob 21.11.

Jutri, NEDELJA, 29. julija
MARTA

Vreme včeraj: temperatura zraka 27 stopinj, zračni tlak 1018,2 mb ustaljen, veter jugovzhodnik 4 km na uro, vlaga 50-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,4 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Marina Coricciati, Erica Bruni, Alessandro Bortolin, Chiara Mosca, Federica Furfaro, Sharon Grossi, Jehoshua Aaron Sossi, Ivan Vidak.

UMRLI SO: 79-letni Giuseppe Giovanni Sannicò, 89-letna Ida Fogazzaro vd. Brunelli, 91-letna Domenica Lazzarin vd. Pribac, 79-letna Maria Savi vd. Redivo, 50-letni Claudio Mazzari, 75-letna Francesca Sen vd. Scapin, 84-letna Antonia Giurina vd. Harasin, 82-letni Francesco Cheber, 71-letni Marcello Krizmanich.

OKLICI: mehanik Giorgio Scianmamblo in uradnica Silvana Cocolo, fotograf Andrea Berni in uradnica Gianna De Mori, uradnik Mauro Turini in gospodinja Nadia Lebari, uradnik Paolo

Apollonio in uradnica Elide Bertolini, uradnik Aldo Scagnol in uradnica Rosana Poletti, študent Claudio Pasin in frizerka Suanna Rumich, uradnik Giuseppe Conte in študentka Elena Lorenzi, natak Mauro Tomasi in natakarka Manuela Zugna, upravljavec žerjavov Albino Filiputti in delavka Evelina Maria Persi, financer Pietro Talice in računovodkinja Martina Sadar, podjetnik Paolo Baronio in socialna delavka Laura Tacca, uradnik Mauro Lanzi in prevajalka Gabriella Bencich, pravni zagovornik Maurizio Consoli in spremljevalka za handicapirane Antonella Chiurco, gasilec Carlo Elleni in uradnica Marina Del Bosco, zdravnik Roberto Advasio in študentka Silvia Permutti, prodajalec Darko Druzina in brezposelna Alessandra Relli, trgovski potnik Antonio Delconte in prodajalka Tiziana Degrassi, dostavljalec Roberto Covi in prodajalka Ester Codiglia, delavec Davide Germani in prodajalka Darina Jerman, varilec Mario Delli Zotti in uradnica Patrizia Sain, uradnik Marino Rizzetto in učiteljica Maria Tessitore, šofer Sergio Gregori in uradnica Laura Iolanda Nerina Piccagli, agent finančne stráže Antonio Secl in brezposelna Agata Coltura Malorgio Giffreda, uradnik Francesco Lombardi in študentka Licasia Porretta, študent Alfred Hitz in učiteljica Giuliana Malusa, funkcionar Mauro Silla in brezposelna Serena Bonetti, gasilec Renato Sircelj in prodajalka Antonella Crevatin, upokojenec

Bruno Bradamante in estetik Mafalda Grassi, uradnik Guido Kucich in uradnica Orietta de Venezia.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. S. Cilino 36, Opčine, Milje (Mazzinijev drevored št. 1).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Opčine, Milje (Mazzinijev drevored št. 1).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

KD I. Grbec in ženski pevski zbor Škedenj priredita 27., 28. in 29. oktobra izlet z avtobusom na Koroško v nacistično taborišče Mauthausen in Salzburg. Vpisovanje vsako sredo in petek od 18. do 20. ure v društvenih prostorih Ul. Servola 124, kjer dobite tudi podrobna navodila. Lahko telefonirate na tel. št. 814-832.

gledališča

VERDI

Do 12. avgusta bo na sporedu FESTIVAL OPERETE 1984. Danes, 28. julija, ob 20.30 deveta predstava operete »Viktorija in njen huzar« P. Abrahama. Dirigent Oskar Danon, režiser Giorgio Pressburger. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (tel. 60050 in 631948).

Gledališka skupina ZSKD bo nastopila z »Burkaškim misterijem« D. Foja jutri, 29. julija, ob 21. uri v Križankah v Ljubljani.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Hala Tivoli - Velika dvorana
V nedeljo, 19. avgusta, ob 20. uri: Heavy Metal Koncert leta - Iron Maiden.

kino

Ariston 21.30 »Flashdance«.

Na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Eden Zaprti zaradi popravil.

Penice Zaprti zaradi počitnic.

Nazionalna Dvorana št. 1 15.30 — 22.10

»Godimenti lunghi e duri«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.00 »Storia di Pamela«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »Inferno«.

Režija Dario Argento.

Grattacielo 17.30 — 22.00 »Perverse oltre le sbarre«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 16.30 — 22.15 »Pomi d'ottone e manici di scopa«. W. Disney.

Aurora 17.00 — 22.00 »Thunder«.

Capitol 17.30 — 22.00 »The Blues Brothers«. J. Belushi.

Moderno Zaprti zaradi počitnic.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Miriam si sveglia a mezzanotte«. C. Deneuve, D. Bowie. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Lumiere 17.00 — 22.00 »Bruce Lee il campione«. B. Lee.

Alcione Zaprti zaradi počitnic.

Radio 15.30 — 21.30 »Frenesies«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA V ZGONIKU

28. in 29. julija

Danes ob 20. uri koncert kantavtorja

A. ŠIFRERJA

menjalnica

27. 7. 1984

Ameriški dolar	1.750.—
Kanadski dolar	1.320.—
Švicarski frank	718.—
Danska krona	166.—
Norveška krona	210.—
Švedska krona	209.—
Holandski florint	542.—
Francoski frank	199.—
Belgijski frank	27.50
Funt sterling	2.320.—
Irski sterling	1.865.—
Nemška marka	612.50
Avstrijski šiling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.400.—
Grška drahma	15.—
Debeli dinar	11.—
Drobni dinar	11.40

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-448

KD PRIMORSKO - MAČKOLJE

vabi 28., 29. in 30. julija na

ŠAGRO

v borov gozdič v Mačkoljah.

Danes ob 16. uri odprtje kioskov, ob 20.30 ples z ansamblom POMLAD.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje sporoča, da bodo uradi zaprti od 30. julija do 25. avgusta.

KD Lipa iz Bazovice priredi danes, 28., od 18. ure dalje in jutri, 29. t.m., od 16. ure praznik v prostorih Gospodarske zadruge. Igral bo ansambel ZVEZDE.

KD Jože Rapotec priredi v soboto, 4. avgusta, ob 17. uri v okviru šagre otroški ex tempore. Otroci, ki se ga namestavajo udeležiti naj se javijo na telefonsko št. 231-876 ali 231-741.

Festival komunističnega tiska v Zgoniku 28. in 29. julija: danes, 28. julija, ob 20. uri nastop slovenskega kantavtorja A. Šiferja, ob 21. uri ples; jutri, 29. julija ob 9. uri mladinski slikarski ex tempore, ob 10. uri turnir v briškoli, ob 19. uri kulturni program, ob 20. uri politični shod, ob 21. uri ples. Vse tri večere bo igral ansambel L. Furlan.

KD Primorsko priredi 28. — 29. in 30. julija ŠAGRO v borovem gozdiču v Mačkoljah. Program prireditve: vse večere ples z ansambli TAIMS, POMLAD in VESELIMI GODCI. V nedeljo, 29. t.m., ob 18. uri koncert pihalnega orkestra BREG, ob 19. uri nastop folklorne skupine TINE ROŽANC iz Ljubljane.

Uradi SKGZ v Trstu bodo poslovali do 31. avgusta ob 8. do 14. ure.

ZSKD obvešča, da bo urad posloval do 31. avgusta s sledečim urnikom: vsak dan ob 8. do 14. ure; v torkih in četrkih tudi popoldne od 16. do 19. ure.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava FINIUM FRONS - EX-PRESS osmih slikarjev dežele Furlanije-Juljske krajine.

V Prosvetnem domu na Opčinah je do ponedeljka, 30. t.m., odprta razstava o grozotah v nacističnih taboriščih. Občinstvo si jo lahko ogleda vsak dan od 16. ure dalje, jutri, 29. julija, tudi med 10. in 12. uro.

V galeriji Cartesius je na ogled drugi del razstave z naslovom »Pregled delavnic«. Gre za grafike 45 tržaških likovnih umetnikov.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 228-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 228-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

čestitke

KD Vesna vošči NATALINU in SONJI veliko sreče v zakonu.

Včeraj je praznoval 10. rojstni dan FRANKO VRABEC iz Prečnika. Mnogo sreče, zdravja in veselja v življenju mu želijo mama Albina, tata Pepi, nona, brat in sestre; mala Alenka pošilja stricu zvrhan koš poljubčkov.

Danes se v Križu poroči naš godbenik Natalino Savi. Njemu in njegovi izvoljenki Sonji vošči vso srečo v skupnem življenju

godba na pihala
»Vesna« - Križ

Danes se vzameta

SONJA in NATALINO

Srečno jima kliče deklščina.

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

OSMICO v Samatorci št. 7/B je odprl Viktor Gruđen. Toči pristno belo in črno vino.

ZELIŠČNI gel, da izgledajo lasje vlažni, je v prodaji na Opčinah pri Kozmetiki 90.

V SAMATORCI sem 20. t.m. ob večer- nih urah izgubila denarnico z dokumenti. Pošteni najditelj naj telefoni- ra na 575-145.

ANGLEŠČINO inštruiram v štednju, telefon 810-540.

PRODRAM kmečko hišo z zemljo v So- vodnjah. Informacije na upravi Pri- morskega dnevnika v Gorici, Ul. 24. maja 1, tel. 83382.

MATEMATIKO in fiziko inštruiram za popravne izpite. Informacije po tele- fonu (003865) 21972.

PRODRAM hišo z vrtom in dvoriščem v Dolini. Telefon 228-390.

PRODRAM Renault 5, letnik '73, v zelo dobrem stanju. Telefon 228-390.

OSMICA pri Lavrenciču v Samatorci 8. Vino za dom po znižani ceni do 30. julija.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugod- no zamenja zlatarna Sosti - Narodna ul. 44, Opčine - Trst.

film - film - film

ureja kinoateljje

filmi na tv zaslonu

I DUE INVINCIBILI

»The Undefeated« 1969. Neporažen. Režija: Andrew V. McLaglen. Igrata: John Wayne, Rock Hudson, RAI 1, v ponedeljek, 30. julija, ob 20.30.

Dva polkovnika, »severnjak« in »južnjak«, se znajdetta po ameriški secesijski vojni v Mehiki: nekdanja sovražnika postaneta seveda... prijatelja. Kdor se ne navdušuje preveč za zadnjega Wayna in ne verjame v njegove westernske pravljice, lahko obrne gumb in si ogleda ob istem času na RETE 4 ciničen akcijski Al-drichev film *Quella sporca ultima meta* (izvir. »The Longest Yard«: Najdaljša jarda iz l. 1974.

Prikaz športnega spopada kaznjencev ameriškega zapora proti njihovim čuvajem (trener zapornikov je atletski Burt Reynolds).

A DOPPIA MANDATA

»A double tour« 1959. Dvakrat zaklenjeno. Režija: Claude Chabrol. Igrata: Jean Paul Belmondo, Antonella Lualdi. RAI 2, v torek, 31. julija, ob 20.30.

Avtor Lepega Sergija in Bratrancev je začel svojo filmsko pot z dobrimi nameni: »Edinole pošteni sižeji u-podabljaajo resničnost. Režiserjeva naloga je dvojna: razumljivo predstaviti svojo misel čim večjemu občinstvu, in to je vprašanje forme, ter razstaviti stroj te resničnosti: bežati od vsakega lažnega čustva, pokazati, da je značilnost odtujene družbe gnitje rojenih temeljnih vrednot«. S tema naslovoma se je Chabrol uveljavil kot eden najzanimivejših predstavnikov francoskega novega vala, a nato je ostal, po splošni oceni, na povprečni ravni dobro zamišljenih in zrežiranih srednjerazrednih komercialnih proizvodov. Znano je, da se je pri njem v Parizu izpopolnjeval naš Hladnik: *Ples v dežju* in *Peščeni grad* očitno kažeta na ta vpliv.

Boljši zgled doslednega francoskega novovalovstva najdemo pri Truffautu, istega dne je namreč na sporedu po RETE 4 ob 23.50 njegov *Le due inglesi* (izvir. »Les deux anglais«: Dve Angležinji). Ta romantičen »dopisni film« je vzet po romanu H. P. Rochéja, ki je tudi avtor literarne predloge za *Julesa in Jima*. Še enkrat gre za ljubezenski trikotnik, tu si dve sestri delita srce nežnega Jean-Pierre Leauda. Film in književnost: morda ne veste, da je Truffaut med najbolj občutljivimi filmskimi prireditelji klasičnih lep-slovnih del?

LA BIONDA ESPLOSIVA

»Oh, for a Man!« 1957. Oh, za moškega! Režija: Frank Tashlin. Igrata: Jayne Mansfield, Tony Randall. RAI 3, v četrtek, 2. avgusta, ob 21.40.

Kulturna mreža državne TV posveča ta teden kratek ciklus trem mitičnim ženskim likom hollywoodskega filma iz 40. in 50. let. V torek je na vrsti Rita Hayworth v Vidorjevem musicalu *Fascino* (izvir. Cover Girl: Dekle na platnici) iz leta 1944. Njen model »eksplozivne« in »atomske« lepote je poponoma razvila v *Gildi* z Glenn Fordom in ga obogatila z globljo razsežnostjo v *Gospe* iz Sangaja z Orsonom Wellesom.

Ester Williams nastopa v sredo v Thorpejevem glasbenem filmu *La matadora* (1947) in je znana po vlogah v filmih žanra »lepotic na kopanju«. Četrtek (zadnji) portret, kakor kaže navedeni naslov, je posvečen Mansfieldovi, ki je predstavljala, po smrti Marylin Monroe, zadnji veliki ameriški »sex-symbol«. Kljub nekaterim uspešnim komedijam ni nikoli prav »vžgala« in zablestela do Marylinovega slovesa.

filmi v kinodvoranah

BALLANDO BALLANDO

»Le bal« 1983. Ples. Režija: Et-tore Scola. Vodenje plesov: D'Dee. 24 plesalcev in plesalk predstavlja 140 likov. V poletni areni Aristona, v

četrtek-petek, 2. in 3. avgusta, ob 21.30.

Filmski in literarni kritik Goffredo Fofi, je pred časom napisal za revijo »L'illustrazione Italiana« poljudno-zabaven, a hkrati tehten esejček z naslovom *Socio'ogija* plesa. Tu prijetno in svojevrstno razbira prvine, arhetipe in majhne zasebne mite tega družbenega obredja, ki zaseda takšno osrednjo vlogo v vseh sredinah in oblikah skupnega življenja.

Jean-Claude Penchenat, sodelavec režiserke Ariane Mnouchkine, je dolgo raziskoval po pariških podeželskih plesnih dvorinah, kjer še živijo izključno oblike klasičnega plesa (valček, tango, slow, cha-cha-cha...) in iz tega ustvaril izvirno družbeno fresko zadnjih 50 let, skozi nervozne gibe, uglajene ritme in značilne človeške maske, ki ponazarjajo z nemo zgovornostjo plesnih silhuet in elips duh časa.

Po prejšnji francoski uspešnici *Novi svet*, je Scola spet zadel v živo s to občo metaforo, kjer bolj kot besede govorijo barve in vonj teles, zrcalasta scenografija, odmev saksofona in ples, ples, ples.

beležke

Edvard Zajec v »TK«. Ni naš namen tu dopolnjevati, kar je sicer zapisal kronist PD ob predstavitvi »digital video« izdelkov tržaškega rojaka E. Zajca (in njegovih študentov), ki sedaj ustvarja in raziskuje v ZDA. Nekoliko smo v zadregi, ker ne vemo, če sodi pričujoči razmislek v okvir tega kotička. Kakorkoli že, se je te dni zaključil vsedrjavni praznik Unità na temo znanosti in tehnologije, ki je potekal v tržaškem razstavišču, v znamenju okroglih miz in razgovorov o bodočih razsežnostih znanstvenega raziskovanja. Vsakovrstnih razstav elektronike in računa-ništnva. Pri tem ni manjkalo seveda koncertov, filmov, videoklipov...

Kot znano, je danes zelo v modi vsesplošno prikazovanje, v vseh oblikah in priložnostih, video glasbe, promocijskih posnetkov koncertov in izvirnih zmesi podob in zvokov pretežno lahke in mladinske pop glasbe. To počenjajo vse, javne in zasebne TV postaje. Po Polotoku in povsod na Zahodu (tudi v YU) se širijo videobari, mladinski kulturni in zabavni video centri. Če o poštna domača šagra se ne more odpovedati današnji »najnovejši« muhi...

Ne bi radi moralizirali ali nekam »katonsko« obsojali te inflacije elektronskega razkazovanja, a ne moremo ostati ravnodušni pri tako konformističnem nakladanju cenenege »panem et circenses«. Videoklipi sami zdaleč ne pokrivajo tistega celotnega kulturnega pojava, ki ga je nekako porodila iznajdba videoregistratorja in še drugih pomožnih izraznih sredstev, kot npr. barvni mešalec ali sintetizator, ki ga je izumil veliki video eksperimentator Nam June Paik. Ostale oblike video izražanja, ki jih poznamo pod morda preozko oznako video-arta, so še kako pomembne in vredne pozornosti sodobnega »mass-medijskega« človeka. In še prej programerjev video predstav. Kar je gotovo občutil, kdor je s sedil oktobrskemu ljubljanskemu pregledu »Video C. D. 83« ali dnevnim TV oddajam o tej prireditvi. To je bil pravzaprav zanimiv poskus posredovanja širokemu občinstvu zaenkrat (ali dosedaj?) elitne oblike sporočanja namenjene izbranim, galerijskim krogom.

Seveda je bil galerijski hram v Tržaški knjigarni prejšnji četrtek, v zatohlem julijskem popoldnevu, prepoln umetniških sladokuscev in tržaške dvojezične kulturne smetane, z ljubljanskimi gosti in ameriškim konzulom na čelu (ta je oskrbel profesionalno video aparaturo), vendarle kakšen učinek, kakšno doživetje bi bila predstavitev Zajčevih (in Co.) eksperimentov, recimo na »maxivideu« na prazniku Unità, in to prav v smislu letošnje specializacije. Mar ne?

John Wayne v filmu »Nepremagljiva«

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton
13.30 Dnevnik
13.45 Solo contro Roma - film
15.15 Dramma d'amore - 1. nadalj.
16.30 Posebna oddaja iz parlamenta
17.00 Napoved programa
17.15 Izžrebanje loterije
17.20 TV 1 estate
All'ombra, ragazzi! - Io, tasca e cuore
19.30 Verska oddaja
19.40 Almanah - Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Sotto le stelle 84
glasbeni variete
21.50 Dnevnik
22.00 Devet Beethovnovih simfonij
23.00 Umetnine:
Marke - Trg Ascoli Piceno
23.30 Dnevnik 1 - Zadnje vesti

Drugi kanal

12.15 Napoved programov
12.30 Evropski dnevi
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.15 Dnevnik 2 - Lepa Italija
13.45 Due e simpatia
La lettera scarlatta - 4. nadalj.
14.30 Questestate: kviz, glasba, filmi
Indijanske legende - TV film
Dokumentarni film
16.20 La voce del silenzio - film

18.00 Izžrebanje loterije
18.05 Dnevnik 2 - Sport
18.15 Los Angeles: Olimpijske igre
Meteo 2 - Vremenske napovedi
19.45 Dnevnik 2 - Poročila
20.30 Lolita - film
Režija Stanley Kubrick. Igrajo: James Mason, Sue Lyon, Shelley Winters, Peter Sellers
21.45 Dnevnik 2 - Večerne vesti
21.50 Lolita - 2. del filma
23.05 Il cappello sulle ventitrè
nočni spored
23.55 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
24.00 Per favore non toccate le palline
film
01.25 Otvoritevna slovesnost XXIII. olimpijskih iger

Tretji kanal

18.45 Napoved programov
19.00 Dnevnik 3
19.25 Il pollice
19.55 Geo - Antologija
20.30 Los Angeles:
vse o olimpijskih igrah
21.30 Stars: Simon & Garfunkel v Central Parku
23.00 Dnevnik 3
23.25 Filmska kamera in spomini
23.35 Folkitalia
00.10 Speciale Orecchiochio:
Bananarama

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

16.10 Poročila
16.15 Ciciban, dober dan:
Ob ribniku
16.25 Zgodbe o Poluhcu
16.45 Zgodbe iz nepričave otroška serija
17.20 Modrost telesa - dok. serija
18.10 Ženska za pultom - nadalj.
18.55 Čudeži narave: Pleme Jagua
19.15 Risanka
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik in Vreme
20.00 Navdušenje Franka N. Steina in Kamele in glasba - animirana filma
20.15 Zlata vrtnica Vrbskega jezera
zabavnoglasbena oddaja
21.50 Zrcalo tedna
22.10 Tek je moje življenje - film
23.45 Po notah - zabavnoglasbena odd.
00.20 Poročila
00.30 Los Angeles - olimpijska kronika
01.25 Los Angeles - otvoritev olimpijskih iger

V okviru oddaje Slovenci v zamejstvu bo jutri, v nedeljo, 29. julija, ob 21.25 na sporedu reportaža o košarski ekipi »Jadrans«. Oddajo je pripravil dopisnik RTV Ljubljana v Trstu Andrej Šumenjak v sodelovanju z ekipo agencije Alpe Adria.

Koper

17.30 Poročila
17.35 Dvoboj na soncu - film
18.55 La principessa Zaffiro - risanka
19.30 TV D - Stičiče
19.50 Dario Diviacchi predstavlja:
Michael Jackson
20.20 Duh v Sariju - serijski film
20.50 Živali, ki jih nihče ni ljubil
21.50 TV D - Vse danes
22.00 Nočni film
23.30 Zeit im Bild - Čas v sliki
24.00 Chicago - dok. film
00.40 Glasbena oddaja
01.25 Olimpijske igre 1984
slavnostna otvoritev
Zagreb
15.20 Poletno popoldne - serijski film
15.50 Zakaj, zakaj - otroška oddaja
16.05 Glasbeni album
zabavnoglasbena oddaja
16.50 Kornati - potopisna reportaža
17.30 Sedem TV dni
18.00 Poročila
18.05 TV koledar
18.15 Glasbena akademija vam predstavlja...
18.30 To je to - dok. oddaja
19.30 Dnevnik
20.00 Gospod Roberts - ameriški film
22.00 Dnevnik
22.15 V soboto zvečer
00.30 Olimpijska kronika
01.25 Otvoritev olimpijskih iger

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

8.30 Alice - TV film
9.00 Phyllis - TV film
9.30 La piccola grande Nell
TV film
10.00 Sposa contro assegno - film
12.00 I Jefferson - TV film
12.25 Luo Grant - TV film
13.30 Festivalbar - DeeJay star
glasbena oddaja
15.30 Mary Tyler Moore - TV film
16.00 Arabesque - TV film
17.00 T. J. Hooker - TV film
18.00 Tarzan - TV film
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Baretta - TV film
20.25 Attenti a noi due 2
22.25 Senza un filo di classe - film

RETEQUATTRO

9.15 Aspettando il ritorno di papà
9.30 Shazzan - risanka
10.10 Magia - novela
10.50 Fantasilandia - TV film
11.45 Tre cuori in affitto - TV film
12.15 Il magico mondo di Gigi
risanka
12.40 Star Blazers - risanka
13.10 Prontovideo - glasbena oddaja
13.30 Fiore selvaggio - novela
14.15 Magia - TV film
15.00 Sport - Onda Azzurra
15.30 Sport - nogomet
16.30 Sportne vesti
17.00 Sportna oddaja
17.30 Blue Noah - risanka
18.00 Truck Driver - TV film
18.50 Tre cuori in affitto - TV film
19.25 Chips - TV film
20.25 A-Team - TV film
21.30 La liceale nella classe dei ripetenti - film
23.30 Francesco Bertolazzi investigatore
00.30 Il monaco di Monza - film

ITALIA 1

8.30 La grande vallata - TV film
9.30 Tutto finì alle sei - film
11.30 Maude - TV film
12.00 Giorno per giorno - TV film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;
8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Mozaik; Kulturni dogodki; 9.00 Otroški kotiček; 9.40 Na ekranu; 10.10 Koncert; 11.30 Opoldanski zbornik: Ivan Trnko ob 120-letnici rojstva; 12.15 Na počitnicah; vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Radijsko popoldne: Okostnjak v omari; 15.00 Diskorama; 16.00 Po svetu sem in tja; vmes: Glasbeni listi; 17.10 Odprti prostor: Klasični album; 18.00 »Toč ali kabaret za pasje dni«; 18.40 Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Kruh in sol radia Koper; 13.40 Zamejska reportaža;

Srednji val	546,4 metra ali	
549 kilohertzov		
UKW — Beli križ	102,0 MHz	
UKW — Koper	98,1 MHz	
UKW — Nanos	88,6 MHz	

15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Objave, EP; 16.45 Pesem tedna radia Koper; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasbeno prebujanje - Koledarček; 6.35 Vreme na Jadranu; 7.00 Dober dan; 9.15 Glasba; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.35 Vrtljak motivov; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Poročila v nemščini; 15.50 Glasbeni vikend; 16.55 Pismo iz...; 20.00 Zaključek programov.

Srednji val	277,8 metra ali	
1080 kilohertzov in 255,4 metra ali 1170 kilohertzov		
UKW — Beli križ	97,7 MHz	
UKW — Koper	89,3 MHz	
UKW — Nanos	101,0 MHz	

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Vikend - jutranji variete; 10.15 Black-out - zabavnoglasbena oddaja; 11.00 Glasbeno srečanje z Mino; 12.26 Zgodovinske osebnosti: Lorenzo Benoni; 13.25 Master - glasba dan za dnem; 14.00 Radijska nadaljevanja; 14.30 Master - g'asba dan za dnem; 15.00 Sobotna oddaja; 16.30 Radijska priredba; 17.30 Autoradio; 18.00 Objektiv Evropa; 18.30 Glasba; 19.22 Radijska priredba; 20.00 Freezer; 20.30 Dragi Ego; 20.43 Radijska priredba; 21.00 »Z« kakor zdravje; 21.30 Večerna kriminalka; 22.00 Nocoj v Fregeneju; 22.28 Radijski variete; 23.05 Telefonski klic; 23.28 Zaključek programov.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 8.00 Solska vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Tisoč in ena pesem; 9.32 Od »A« do »Z«; 11.00 Glasba; 12.45 Glasba; 13.50 Olimpijske igre v Los Angelesu; 15.00 Sergej Prokofjev; 15.42 Glasba; 16.32 Izžrebanje loterije; 16.37 Veiki italijanski protagonisti v zgodovini olimpijskih iger; 17.02 Tisoč in ena pesem; 17.32 Neposredni prenos iz Lagune; 19.50 Potovanje skozi noč - proza in poezija; 20.40 Mavrica - glasba; 21.00 Simfonični koncert; 22.40 Jazz glasba; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.35 Vremenska napoved za pomorske; 6.45 Prometne informacije; 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tehnik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Svetovna reportaža; 10.25 - 11.30 Dopoldne ob lahki glasbi; 11.30 Srečanja republik in pokraj; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.00; 14.05 Kulturna panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 Obvestila in zabavna glasba; 15.25 Minute za EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00 - Znanjopolitični magazin; 18.00 Skatlica z godbo; 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 18.55 Minute za EP; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampača; 20.00 Oddaja za Slovence po svetu; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Od tod do polnoči.

TELEFRIULI

13.30 La sindrome di Lazzaro
14.30 Shanks - film
16.00 Minuzzolo - film
17.30 Risanke
18.30 L'ora di Hitchcock - TV film
20.00 Callan - TV film
21.30 Il cervello di Frankenstein - film
23.00 Anonima cuori solitari - film

Na grajskem dvorišču postavljajo platneno streho za poletne prireditve

Pripravljena naj bi bila za folklorni festival

Na dvorišču goriškega građa, kjer so se v starih viteških časih zbirali vojščaki in kjer so med zadnjo vojno nacisti streljali talce, na kar opozarja tudi spominska plošča, je bilo v poletnih mesecih več prireditev na prostem. Med najpomembnejšimi je bil poletni filmski festival, vendar ne gre tu pozabljati na številne prireditve, ki so bile v prejšnjih letih. Grad je precej odmaknjen od mesta, pa čeprav večerni sprehod na grič ne bi škodoval nikomur. V zadnjem času so prišli do zamisli, da bi grajski grič turistično urednotili. Pokrajinska uprava je poleg svoje muzejske stavbe odkupila še nekaj stavb, da bi v njih razširila svoje muzejske zbirke. V samem gradu, ki ga upravlja goriška občina, pa je prišlo do nekaterih težav, kajti državne oblasti so prepovedale uporabljati za javne prireditve dvorano deželnih stanov, češ da niso v njej varnostne naprave zadostne. Tako je Gorica bila ob dvorano, ki je, kot zatrjujejo glasbeniki, zelo akustična, najboljše v Gorici.

Lanska prireditev Vin Mondo, ki jo je priredila deželna uprava, je privabila na grajski grič veliko ljudi.

Letos pa bi morali grajski grič in sam grad ponovno urednoti in nuditi možnost prirejanja poletnih prireditev tudi v primeru slabega vremena.

Goriški sklad pri trgovinski zbornici je namreč ugodil prošnji goriške občinske uprave in nakazal sredstva, nekaj sto milijonov lir, za postavitev platnene strehe na prej imenovanem dvorišču v gradu samem. Tu bi bilo prostora za več kot sedemsto gledalcev. To bi bila velika pridobitev za Gorico.

Pravzaprav so dela že v teku. Na županstvu upajo, da jih bo specializirano podjetje dokončalo v prvi polovici avgusta, tako da bi lahko na tem kraju imeli letos folklorni festival, ki bo konec avgusta. Prireditelji

folklornega festivala so namreč predlagali, da bi bili vsi nastopi tekmovalnega značaja kot tudi zaključna prireditev z nagrajevanjem na tem kraju in ne več v telovadnici v dolini Korna.

Če bodo dela potekala po predvidenem načrtu bomo v Gorici pridobili gledališče na prostem. Letos bo to sicer nekoliko pozno, vendar bo struktura stalna, tako da jo bomo lahko boljše izkoristili v prihodnjih letih. Vrh vsega pa bo ovrnoten grajski grič, ki kar naravnost vabi nekoliko zaspano publiko.

Od 1. avgusta dr. Tripani predsednik Goriške hranilnice

S 1. avgustom bo dr. Antonio Tripani sprejel posle predsednika upravnega sveta Goriške hranilnice. Zamenjal bo inž. Gelsarina Graziata, ki je najmočnejše goriško bančno podjetje vodil nad šest let. Dr. Tripanija je imenoval predsednik deželne vlade Comelli, ki ima za to pristojnost. V upravnem svetu Goriške hranilnice je devet članov. Predsednika in podpredsednika imenuje predsednik deželne odbora, v svetu sta še zastopnik goriške občine in pokrajine, potem pa še vrsta zastopnikov raznih gospodarskih sektorjev. Gre v tem primeru za politična zastopstva, kar se s podobnimi kreditnimi ustanovami javnega značaja dogaja v vsej Italiji. V Gorici je bil predsednik vedno pristaš demokristjanske stranke, podpredsedniško mesto so zasedali drugi. Prej je bilo to mesto več let domena socialdemokratov, sedaj je na podpredsedniškem mestu socialist Trombetta.

Dr. Antonio Tripani že vso povojno dobo zavzema vidne funkcije. Bil je v mladih letih med pobudniki mlade demokristjanske skupine, ki je izpodrinila starejšo, nacionalistično obar-

vano, staro generacijo. Bil je tajnik goriške KD, potem načelnik skupine v občinskem svetu in tudi predsednik zavoda za ljudske hiše. Leta 1964 je bil izvoljen v deželni svet in potrjen na tem mestu še na naslednjih treh volitvah. Lani ni več kandidiral. Dolgo vrsto let je v deželnem odboru imel pomembno mesto odbornika za finance. Potem se je ukvarjal s kmetijstvom, potem pa še s krajevnimi upravami. V zadnjem časovnem obdobju je bil predsednik deželne družbe za upravljanje gozdov. Po poklicu je bil funkcionar državnega carinskega urada v Gorici.

Premestitve profesorjev

Goriški šolski skrbnik je objavil premestitve rednih profesorjev na višjih srednjih šolah. Kar se tiče profesorjev na slovenskih višjih srednjih šolah so premestili le profesorico Nadjko Paulin por. Cussigh (nemščina) iz trgovskega zavoda Ivan Cankar na učiteljske in liceje.

Paziti med vožnjo na cesti prepovedano kroženje tovornjakov

Na poveljstvu prometne policije menijo, da bo danes in jutri veliko prometa na vseh cestah naše dežele. Poleg vikendovskih dopustnikov, ki se bodo napotili iz mest na enodnevno počitnikovanje v obmorska letovišča, se bodo brez dvoma vile po glavnih cestah kolone motoriziranih turistov, tako italijanskih kot tujih. Smo namreč konec meseca in marsikdo prav v tem času začne svoj poletni dopust.

Prometna policija je postrila nadzorstvo na cestah. Avtomobiliste vabi k previdni vožnji. Kdor namerava na daljšo pot po italijanskih avtocestah naj se pozanima za stanje prometa na poveljstvih prometne policije.

Še zlasti pa poveljstvo prometne policije opozarja šoferje tovornjakov z nad 50 kvintali nosilnosti, da ne smejo danes in jutri na ceste, razen če ne prevažajo hitro pokvarljivega blaga. Prometni policisti bodo to strogo nadzorovali. Vsak tovornjak, ki ga bodo zalotili na cesti, bodo preusmerili v specializirane delavnice, kjer ga bodo več dni skrbno pregledovali ter ugotavljali če je popolnoma v redu za vožnjo. Lastniki tovornjakov

bodo ne le plačali kazni, marveč tudi utrpeli škodo zaradi ustavitve vozila.

Štafeta do Bologne ob obletnici pokola

Ob 3. obletnici pokola na bolonjski železniški postaji bodo štiri skupine rekreativnih tekačev priredile svojevrstni štafetni tek. Pretekli bodo namreč okrog 30 km dolgo pot, od Redipuglie, kjer bodo startali izpred kostnice v torek ob 21. uri, do Bologne, kamor bodo prispeli na dan obletnice pokola, v četrtek, 2. avgusta.

Šagre na Goriškem

Danes se nadaljujejo poletni prazniki v raznih krajih na Goriškem. Na Peči bo drevi po 20.30 ples, na katerega vabi športno in kulturno društvo Vipava. Jutri bo v okviru tega praznika nastop treh kotalkarskih društev. Tekmovanje v hitrostnem kotalkanju prirejšo danes v Podgori, kjer bo v večernih urah ples z disk jockeyjem. Na prazniku ŠD Mladost v Doberdolu bo ob 18.30 start 10 km dolgega množičnega pohoda okrog Jezera, kdor ne bo pretruden, pa se bo lahko razgibal še na plesu, ki bo zvečer na prireditvenem prostoru.

Srečanje o problemih alkoholizma

Na pobudo tamkajšnjega kluba alkoholikov v zdravljenju bo danes, 29. t.m., v občinskem gledališču v Krminu skupščina vseh goriških klubov alkoholikov. Na tem teoretičnem srečanju bodo obravnavali probleme sinov in njihovega doživljanja alkoholizma pri starših. Govorili bodo dr. Vittoria Cristofori, dr. Nice Pilato in prof. Giovanni Cristianini. Srečanje, ki se bo pričelo ob 9. uri je odprto občinstvu.

izleti

SPD priredi v nedeljo, 5. avgusta, izlet z vlakom v Vintgar in na Bled. Zbirališče ob 6.30 na železniški postaji v Novi Gorici.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vabi člane in prijatelje na pohod v naravo po narodnem parku na Sanci. Zbirališče na parkirnem prostoru pred parkom vsak četrtek ob 18. uri. Avtobus iz mesta odpelje ob 17.30 iz bližnje glavne pošte. Izstop na prvi postaji po pevmskem mostu.

SPD Gorica priredi, v sodelovanju z agencijo Gotour, dvodnevni avtobusni izlet v Dolomite in dolino Valcamonica z ogledom znamenitih reliefov v Narodnem parku Capo di Ponte. Prijave do 31. julija na sedežu društva oz. v trgovini Baucon.

Zaenkrat nobene krize PSDI čaka na odgovor

Zaenkrat krize v goriški občini ne bo. Socialdemokrati so vsako odločitev odložili na 6. avgust. Tega dne se namreč sestane občinski svet. Razpravljali bodo o dveh nezaupnicah odboru, ki so ju predlagali prvo liberalci in komunisti, drugo pa fašisti.

Tako je sklenilo socialdemokratsko mestno vodstvo na seji v četrtek zvečer. Zdi se, da je prevladala treznejša misel, da ni moč sprožiti krize v zadnjem razdobju pred volitvami. So pa med socialdemokrati precejšnja nezadovoljstva do župana in drugih koalicijskih partnerjev.

Sinoči je bil napovedan sestanek tajnikov petih koalicijskih strank, da bi razpravljali o konkretnih problemih, ki so bili jabolko spora, pa tudi o nekaterih drugih vprašanjih. Med drugim je bil govor tudi o delni spremembi norm za ljudske gradnje v Ul. Palladio in Lungo Isonzo Argentina. Tu naj bi zgradili manj ljudskih, oziroma združenih stanovanj od prvotno predvidenih.

Obsojena avstrijska vojaka

Kljub poletnemu času je bila večeraj na goriškem sodišču obravnavana proti dvema mladima podčastnikoma avstrijske vojske, ki sta bila obtožena posesti vojnega orožja. Sodili so jima po hitrem postopku.

Triindvajsetletna Erich Berhuber

in Gernot Radl Hartemann sta prišla v Italijo 10. julija letos skozi mejni prehod pri Trbižu. Bila sta na krajšem dopustu, sicer redno služita v avstrijski vojski. Dva dni kasneje, 12. t.m., so ju sredi noči ustavili orožniki v Drevoledu Moreri v Gradežu. Njuno obhašanje se jim je zazdelo sumljivo, zato so ju pregledali in odkrili, da ima Berhuber pri sebi 13 cm dolgo dleto. Po tem odkritju so orožniki temeljito pregledali še njuna nahrbtnika, ki sta bila delno skrita v bližini, in našli dva bajoneta avstrijske vojske.

Na sodišču sta se mlada vojaka zagovarjala, češ da nista vedela, da je treba v Italiji prijaviti tudi posest nožev. To stališče je zagovarjal tudi odvetnik Luzzato, ki je predlagal oprostitev zaradi pomanjkanja krivde pri obtožnicah. Javni tožilec je po drugi strani zahteval obsodbi na mesec, oziroma mesec in pet dni zapora ter denarne kazni. Še strožji so bili sodniki, ki so sicer priznali, da ni šlo za vojno, pač pa za nevarno orožje, so pa obsodili Berhuberja na dva meseca zapora in 120 tisoč lir globe, Radla pa na 40 dni zapora in 100 tisoč lir globe. Kazen je pogojna in brez vpisa v kazenski list.

Še danes in jutri v gradu Kromberk Komelova razstava

V gradu Kromberk pri Novi Gorici je še danes in jutri odprta retrospektivna razstava novogoriškega slikarja Silvestra Komela. Gre za zelo obsežno razstavo, o kateri smo v našem listu že pisali. Odprta je bila nekaj mesecev in je doživela izreden obisk. Kdor si je ni še ogledal ima možnost to napraviti še danes in jutri.

Poletni praznik

VZPI - ANPI V PODGORI

Danes, ob 15. uri deželno tekmovalstvo v hitrostnem kotalkanju; ob 20.30 ples z ansamblom New Harmony Sound.

Jutri, ob 20.30 ples in nastop plesnega ansambla OLYMPIA z mednarodnim programom.

Briško vino in domača hrana!

kino

Gorica

VITTORIA 17.45—22.00 »Supersexy« porno 80«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 20.00—22.00 »Il cacciatore dello spazio«.

VERDI Zaprt zaradi počitnic.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt.

PRINCIPE Zaprt.

Ronke

EXCELSIOR (poletna arena) ob 21.00 »Atomic café (Jedrska kava)«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Javna hiša v Parizu«. 22.30 »Medeni mesec«.

SVOBODA Danes zaprt.

DESKLE 19.30 »Rož ubijalk«.

prispevki

Za goriški Zeleni križ so v razne namene darovali: druž. Pacori 20.000 lir, Amelia Pacori in Virgilio Valle 40.000 lir, Gina Ponta 10.000 lir, Gotardis 20.000 lir, Gisella in Adela 30.000 lir, družine Nanut, Braca in Tiberio 50.000 lir, N.N. 1.000 lir, N.N. 50.000 lir, druž. Fedele 50.000 lir, druž. Morassi 100.000 lir, druž. Ungaro 50.000 lir, Silva in Sergej Pilipowskyj 30.000 lir, Luisa Morassi Bernardis 30 tisoč lir, Annalisa Alfieri 100.000 lir, družine Persoglia, Arru in Marcioni 60.000 lir, mati Luigija Melisa 20.000 lir, Bellini Oliviero 10.000 lir, mati Franca Furlana 10.000 lir, Franco Olivier, Daniela Piotti, A. Maria Bressan, Fedora Gaier, Patrizia Ciampa, Lucia Ghelfi in M. Pia Coceancig 70.000 lir, Roberta Stani 20.000 lir, Andrea in Francesca 30.000 lir, druž. Minghetti 10.000 lir, turistična ustanova za Gradišče in Redipuglio 80.000 lir, konzorcij obrtnih avtoprevoznikov 50.000 lir.

POGREBI

Ob 9.30 Giuseppe Tommasi iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturn in na glavno pokopališče.

Podrobna analiza deželnega odbornika o krizi industrijskih podjetij v Tržiču

Na tržiškem županstvu je bilo večeraj dopoldne srečanje med krajevnimi upravitelji in deželnim odbornikom za industrijo Francescuttom. Poleg župana Saccavinija so tržiško občino zastopali številni odborniki in načelniki svetovalskih skupin. Tema pogovorov je bilo izredno kritično stanje v tržiški industriji, kjer je v številnih podjetjih močno ogroženo sedanja zaposlitvena raven.

Župan Saccavini je podal podroben prikaz krize v posameznih podjetjih in izrazil zaskrbljenost nad možnostjo izbruha nekontroliranega protesta, ki spričo obupa vse večjega števila delavcev lahko tudi resno ogrozi javni red. Poleg neposrednih posegov v prid industrijskih dejavnosti, je od dežele zahteval tudi ukrepe, ki naj občini omogočijo odpiranje novih delovnih mest na področju javnih del.

Odbornik Francescutto je v odgovoru podrobno analiziral stanje v posameznih tržiških tovarnah in podal tudi nekaj novih informacij. Glede ladjedelnice je dejal, da se deželna uprava zavzema za njeno ohranitev, da bo nadaljevala s pritiskom na vlado in družbo IRI, da pa je tudi ustanovila delovno skupino, v kateri sodelujejo razna odbornišva, ki naj bi izdelala konkretne predloge.

Zaskrbljujoče informacije je Francescutto podal glede reševanja tovarne Acciaierie Alto Adriatico, ki je trenutno v komisarski upravi. Skupina podjetnikov, ki se je zanimala za

njen odkup, se je izmaknila, ko je uvidela, da ne bo mogla dobiti izrednega prispevka EGS, na katerega je računala. Deželni odbornik je povedal, da je zaenkrat uspel preprečiti dokončen umik teh podjetnikov, ki pa postavljajo kot pogoj prispevek, ki naj bi ga dobili od dežele. Dežela nima dovolj denarja, zato bo potreben poseg vlade. Problem je še odprt, rešiti pa ga bo treba pred decembrom, ko zapade komisarska uprava.

Nadalje se je Francescutto dotaknil perspektiv v tovarni Detroit, ki so videti nekoliko boljše kot pred časom: izboljšalo se je prodiranje na tržišče, vsekakor pa bodo stanje preverili na srečanju med deželo, sindikati in lastniki, ki bo septembra. Glede drugega podjetja v krizi, tovarne Laminati, Lisert, je stanje precej bolj zapleteno in bo treba še razumeti, katere so resnične namere lastništva. Francescutto je povedal, da so ga telefonsko obvestili, da bodo predvidoma pred koncem avgusta predstavili načrt za obnovo proizvodnje, vendar je naveden telefonski poziv zaenkrat še premalo, da bi lahko dajali kakršno koli oceno.

Ob zaključku podrobne in razčlenjene analize stanja v tržiških podjetjih se je Francescutto še dotaknil tovarne Passero. V tem obratu je v teku zanimiv poskus, da bi po tečaju prejšnje zasebne uprave, proizvodnjo prevzela zadruga bivših delavcev. Dežela gleda na ta in na po-

dobne poskuse z zanimanjem in bo v bodoče ocenila možnosti, da se tudi s takimi rešitvami zagotovi obstoj industrije in ohranitev čimvečjega števila delovnih mest.

Tržiški upravitelji so temu izvajanju sledili z zanimanjem, saj so dobili nekaj novih informacij, čeprav še vedno prevladuje zaskrbljenost in ni dosti konkretnih izsledkov za izhod iz krize.

Komemoracija 25. julija v Tržiču

Pred spomenikom slovenskim in italijanskim padlim delavcem med osvobodilnim bojem, ki je postavljen pred vhod tržiške ladjedelnice, je bila večeraj svečana komemoracija 25. julija. Proslavo je priredil antifašistični odbor v ladjedelnici, ki je kot priložnostno govornico povabil članico višjega sodnega sveta prof. Cecilio Assanti. Assantijeva je poudarila demokratične vrednote naše ustave, ki je nastala iz odpora nacifašizmu. Vlogo tržiških delavcev v tem boju je podčrtal predstavnik antifašističnega odbora Luciano Soranzio, spregovoril pa je tudi podpredsednik pokrajinske uprave Maurizio Fabbro.

Proslave so se udeležili tudi župan, predstavniki borčevskih organizacij in delegacija delavcev raznih tržiških tovarn.

V bodoče na goriškem pokopališču dovolj prostora

Najbrž bo marsikdo med tistimi, ki bodo prebrali ta naslov, kar se da hitro vzel v roke ključ v znak vražjevestva. Nič čudnega, saj je tudi marsikdo med občinskimi svetovalci dvigal na zadnji seji občinskega sveta rožičke z dvema prstoma ter dejal: »Tocco ferro!«, ko je bila v teku razprava o razširitvi glavnega goriškega pokopališča na Mirenski cesti. Napisi smo nalašč »na Mirenski cesti«, kajti, čeprav je to danes uradno Tržaška cesta, uporabljamo Goričani še vedno naziv »na Mirenski cesti«, naša italijanska soseska, vsaj tisti ki so goriškega pokolenja, pa pravijo »El xe andà a Merna«, ko hočejo povedati, da je nekdo umrl.

Glavno goriško pokopališče je namreč postalo že pretišno. Na njem so sicer še prosta mesta, vendar pa so v zadnjih letih morali izkopati posmrtno ostanke iz nekaj sto grobov, katerim je zapadla dvajset ali večletna najemnina in se ni za njeno podaljšanje nihče pozanimal. Tako so pridobili prostor za nove umrle, seveda, če niso teh pokopali v družinskih grobnicah. Vendarle pa so občinski tehniki že pred leti opozarjali upravitelje, da so zelo na tesnem.

Že leta 1978 je goriška občinska uprava dala nekaterim strokovnjakom navodila, naj pripravijo okvirni načrt. Naloga ni bila enostavna, kajti pokopališče, ki je iz dvajsetih let našega

stoletja, torej še kar sodobno, ima lepo peterokotno obliko. V Gorici mu pravijo nekateri »pentagon«. Vrh vsega pa teče državna meja med Italijo in Jugoslavijo komaj nekaj metrov za pokopališčem. Ni bilo torej moč misliti na razširitev pokopališča v tej smeri, pa čeprav bi to bila arhitektonsko najboljša rešitev. Prav tako ni bilo moč misliti na razširitev pokopališča v smeri Gorice, torej proti severu, kajti tu so gradili obsejno postajašče z obsejnim parkirnim prostorom. Edina možna rešitev je bila razširiti pokopališče proti jugu, v smeri Mirna. To pa seveda na račun nekaterih štandreških kmetov, ki imajo tu svoje lepo obdelane vrtove.

Leta 1978 je bil torej nakazan okvirni načrt. Šele dve leti pozneje sta dva goriška načrtovalca, inženirja Picotti in Ciani, dobila od občine navodilo naj izdelata podrobni načrt. O tem sta na zadnji seji poročala občinskim svetovalcem, še prej pa seveda občinski svetovalski komisiji za javna dela in občinskemu odboru. Občinski svet je načrt sprejel, sedaj bo naloga občinske uprave, da stvar izpelje v čimkrajšem času.

Izginila bo seveda peterokotna oblika. Pokopališče bo seglo skoro do nekaterih kmečkih hiš, ki so ob današnji Tržaški cesti južno od pokopališča. Strokovnjaki predvidevajo, da bo novo pokopališče, oziroma raz-

širjeni del, zadostoval za potrebe več desetletij, tudi upoštevajoč dejstvo, da bodo ljudje svoje drage še vedno dali pokopati v že obstoječe družinske grobnice, oziroma, da bodo v starem delu pokopališča našli vedno prostore, ki se bodo izpraznili.

V novem razširjenem delu bo prostora za približno sedem tisoč pokopov. Tu bodo posmrtni ostanke pokopavali na klasični način pod zemljo in v cementne prostore, ki bodo v stavbah ob robu pokopališča. Pričeli pa bodo tudi sežigati trupla in za žare s pepelom bo na razpolago poseben prostor.

Arhitektonsko bo novi del drugačen od že obstoječega. Z deli bi lahko pričeli že v prihodnjem letu, vendar bodo novi prostor urejevali postopoma, ko se bodo pokazale potrebe.

S tem sklepom je goriška občinska uprava opravila veliko in odgovorno nalogo. Velikokrat govorimo in pišemo o vrsticah, šolah, stanovanjih, domovih za ostarele. Pokopališče pa je del vsakdanjega upravljanja, je tudi del splošne človeške kulture. Vsi narodi na vseh kontinentih so vedno častili umrle. Pokopališča so v Evropi nastajala okrog cerkva, običajno na ograjenem prostoru. Tako je bilo tudi v naših krajih.

Usoda pa je hotela, da so, zlasti v mestih, ki so se širila, morali več-

krat premeščati pokopališča na periferijo. To predvsem iz higienskih razlogov.

V zadnjem stoletju smo v Gorici imeli kar tri pokopališča. Sredi prejšnjega stoletja, ko ni bilo med mestnim središčem, ki se je nehala tam v nekdanji Ulici Barzellini (danes Ulica Cascino), in štandrežem stanovanjskih hiš, kajti med dvema krajema so bila le prostrana polja in travniki, so pokopališče uredili tam, kjer je danes spominski park (parco delle rimembranze). Posmrtni ostanke so iz raznih mestnih cerkev pripeljali na Cipresno ulico (danes Ulica Duca d'Aosta), na razširjeni prostor, kjer se odcepi Ulica Tominz. Tam je bila (to še do pred dvajsetimi leti) pogrebna svečanost. Potem pa je posmrtni sprevod krenil po Cipresni ulici (tako so jo imenovali ker so od sedanjega križišča pred sodnijo do pokopališča, v znak spoštovanja do umrlih, zasadili ciprese) do pokopališča.

Ko se je mesto širilo proti jugu, še zlasti po zgraditvi železnice in goriškega kolodvora in ko sta iz središča mesta peljali dve pomembni ulici, prva na kolodvor (to je današnji korzo), druga pa v smeri Trsta (to je današnja Ulica Duca d'Aosta), ter so ob teh ulicah gradili številne stanovanjske stavbe, so goriški mestni očetje našli za pokopališče nov prostor in si-

cer na Grčni, na pol poti med Gorico in Kromberkom, na robu goriškega ozemlja na meji s solkansko občino.

Pokopališče se je pričenovalo na koncu Drevoreda sv. Gabrijela, današnje Erjavčeve ceste, nedaleč od opekarne (ta je bila tam, kjer je danes dom mestnih organizacij s turistično pisarno). Pokopališče se je raztezalo tam, kjer so danes blagovni center, avtobusna postaja in Kidričeva cesta.

Po prvi vojni, med katero je bilo pokopališče razdejano od italijanskih in avstrijskih granat, so se odločili, da bodo novo mestno pokopališče zgradili na Tržaški cesti, precej daleč od takratnega mestnega naselja. Izdelali so peterokotni načrt. Kmalu pa se je mesto širilo tudi v to smer, sedaj pa je pokopališče že nasičeno.

Seveda bodo morali na goriškem županstvu misliti tudi na vaška pokopališča v Štandrežu, Ločniku, Podgori, Pevmi in Štmavru. Nekatera so v zadnjem času uredili, razširili, popravili kapelice in obzidje. Odprto pa je še vedno vprašanje pokopališča v Pevmi. Tu se vaščani zavzemajo, da bi ga razširili, tehniki pa pravijo, da so s tem težave, ker da je zemlja okrog pokopališča prepolna vode. Treba pa bo rešiti tudi to stvar.

MARKO WALTRITSCH

Izlet SPD na blejsko kmečko ohcet

Poletna vročina sili na izlete v kraje mirnih, senčnih gozdov, na svež zrak, v naše prelepe gore. Te se dobro zaveda Slovensko planinsko društvo, ki prireja take izlete, kot lahko razberemo iz obvestil, ki jih objavljamo v našem listu. Na izletih gredo naši planinci z najrazličnejšimi sredstvi, z avtobusi, osebnimi vozili in tudi z vlakom. Tak izlet bo priredilo SPD v nedeljo, 5. avgusta. Nanj vabi vse, ki imajo en dan prostega časa in ne nameravajo na obmorska kopališča, ki so v tem času natrpana s turisti z vseh koncev sveta.

Kdor želi na neutrudljiv izlet naj se pridruži planincem, ki bodo prihodnjo nedeljo obiskali Bled. Ob 7. uri bodo odpotovali z vlakom iz Nove Gorice. Priskrbeli si bodo povratno vozovnico do postaje Vintgar v vasi Blejska Dobrava. Tja bodo prišli ob 9. uri. Peš bodo šli do slapa Vintgar, potem pa kar naprej do vasi Podhom in do Bleda. Tu bodo imeli priliko prisostvovati tradicionalni turistično-etnološki prireditvi Blejska kmečka ohcet. Gledali bodo lahko, kako se vrstijo razne ohcetne epizode. V nedeljo bodo na sporedu ohcetni sprevod, šranga, poroka (prava!), poročna pojedina. Na stojnicah pa bodo ponujali izdelke domače in umetne obrti, kulinarčne dobrote, spominke. Pa še ples bo na vrsti. SPD vabi torej planince in neplanince na ta enkratni izlet.

Kako so nekoč balinali Doberdobci

Večkrat slišimo komentarje starejših občanov, ki se pritožujejo zaradi slabih in površnih (po njihovem mnenju seveda) medsebojnih odnosov današnje mladine. Le-ta ne zna, pravi, izkoristiti vseh potencialnih možnosti, ki se ji ponujajo. Trdijo, da so oni bili, kljub izredno slabim pogojem v katerih so živeli, bolj srečni in je njihovo družbeno življenje bilo kvalitativno bolj bogato. Mladina po drugi strani odgovarja, da je to najbrž tudi res, da v vasi ne obstajajo tisti pristni odnosi, kot so vladali nekoč. Današnja mladina pa ima v primerjavi s tisto izpred dvajsetih ali tridesetih let veliko prednost, lahko vzpostavlja stike in seveda prijateljske odnose s širšim krogom ljudi ter je dejansko bolj prosta pri svoji izbiri. To z drugimi besedami pomeni, da uresničuje svoje želje bolj pristno, neprisiljeno in spekter mladih ni omejen na rojstno vas ali nekoliko širše družbeno okolje.

Nismo pristojni in niti ni naš namen, da bi o tem razpravljali, dejstvo pa je, da so se mladi nekoč bistveno drugače zabavali kot se danes. Družabno življenje se je v glavnem odvijalo preko plesov in (samo za moške, seveda) v gostilnah in o-smicah s kvartanjem, balinanjem in igro »na moro«. Danes bomo nekaj spregovorili o balinanju, igri, ki je poleti kraljevala v vseh naših gostilnah.

V Doberdolu skoraj ne bi mogli najti starejšega občana, ki se ni še nikoli pomeril v balinanju. V vasi

Doberdobci so se večkrat radi pomerili v metu na balin »na rovnici«, pri jezeru. Slika je iz arhiva fotoodseka KD »Jezero« (foto K. Ferletič)

so takrat bila tri balinarska igrišča, v vsaki izmed gostiln: »Pri Francu«, »Pri Vitoriji« in »Pri Pirčevih«. Gostilne so seveda imenovali po njihovih lastnikih. Ko so se leti spremenili, so se spremenila tudi njihova imena, tako se je gostilna »Pri Francu« preimenovala v gostilno »Pri Roški« (sedaj je ta gostilna zaprta), »Pri Vitoriji« je postala »Pri Andreju«, »Pri Pirčevih« pa so še ostali. Takrat je vsaka vaška gostilna skoraj morala imeti tudi balinarsko stezo, če je hotela privabiti ljudi, tako igralce kot gledalce. Obiskali smo nekatere izmed teh balinarjev, ki predstavljajo, glede na svojo starost, tri različne generacije.

Jožef Kadež, prvi povojni dober-

dobski župan od leta 1945 do leta 1950 se takole spominja prvih predvojnih in povojnih let: »Posebno radi smo se pomerili v metu na balin ali »tiro al boccino«. Na sredino igrišča smo postavljali v zaporedju tri žoge, prva je veljala štiri točke, druga šest, tretja pa dve točki, in jih zbijali. Tisti, ki je prvi zbral 48 točk je lahko pil na račun poraženca. Nikoli nismo igrali za denarne zneske, vendar je bila zmaga visokega prestižnega pomena. Radi smo imeli tudi klasično balinanje, seveda v različnih variantah. Nastopali smo v vseh okoliških vaseh in v Laškem v tekmovalnih za gastronomske nagrade. Nikoli ne bom pozabil večera, ko sem iz Sovodenj s seboj prinesel pr-

šut. Igrali smo, seveda ob luči karbidovk, večer za večerom.

Mirko Gergolet, star 61 let je začel igrati v prvih povojnih letih, vendar takrat je bilo vina bolj malo pa tudi časa ni bilo na pretek, saj je bilo treba res veliko delati. Tudi on je večkrat zmagal v okoliških vaseh. Na tekmovalja so se odpravljali trumoma, s kolesi, saj drugega prevoznega sredstva ni bilo. Povedal nam je, da ko je bil star 15 let je raje šel balinat namesto da bi šel na vojaške vaje. Zato je moral plačati kazen v višini 300 lir, kar je bila takrat skoraj mesečna plača. Mirko Gergolet je z otonim glasom dejal, da žal ne bo mogel, zaradi operacije na nogi, nikoli več stopiti na balinarsko stezo.

Zadnji, ki smo ga obiskali, je bil 46-letni Marino Kadež. Povedal nam je, da se je balinanje v šestdesetih letih tako razvilo, da so bila vsako nedeljo na sporedu tekmovalja. Ta pa niso več bila na prostovoljni osnovi kot nekdaj, ko se je skupina mladih zbrala in šla tekmoval. Morali so organizirati balinarsko društvo, tako je nastalo BD »Gradina«, ki še danes uspešno deluje. To društvo je vedno nastopalo z odličnimi rezultati. V Turjaku je nekoč celo zasedlo šest od prvih osem mest. Marino je na koncu dodal: »Zdi se mi neverjetno, da je zanimanje za balinanje tako upadlo in se tako porredko zberemo »Pri Pirčevih«, kjer je še zadnje balinarsko igrišče v Doberdolu.«

FABIO GERGOLET

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

205.

Terenci, ki so iz Loškega potoka oskrbovali bolnišnico, so dan za dnem prinašali skrb vzbujajoče vesti. Govorilo se je, da je Italijanov kot mravelj ali kobilic ob hudi ujmi. Vsak hrib ali gozd obkolijo in prečešajo. Moške postrelijo, otroke in ženske odpeljejo v taborišča, požigajo vasi. Bolnišnice in skrivališča po gozdu iščejo s pomočjo izdajalcev in policijskih psov.

Med ranjence sta se naselila strah in negotovost. Hrane, ki je bilo pred ofenzivo dovolj, je začelo primanjkovati, pa tudi zdravil in obvez.

»Doktor, kaj bo z nami?« je Karlo vprašal zdravnika Petra.

»Karlo, povem ti odkrito, da ne vem. Tu ne moremo ostati. Preveč ljudi ve za bolnišnico, da bi ostala neodkrita. Nikogar ni, ki bi jo branil. Ne vem, kam z nepokretnimi ranjenci. Ne preostane nam nič drugega, kot da jih skrijemo v kakšno kraško jamo in počakamo, da ofenziva mine.«

»Jaz ne grem v jamo, Peter.«

»Tvoja stvar, Karlo, ti imaš noge in se lahko sam premikaš; ko bo postalo hudo, se boš priključil kakšni enoti.«

Naslednji dan sta šla pogledat kraško jamo, ki je bila od bolniških barak oddaljena samo pičel streljaj. Med gostim starim drevjem, ki je z močnimi koreninami obraščalo tla med skalami, je Karlo s težavo opazil vzhod, ki je bil le tolik, da bi se skozen sprazil močan možki. Jama je bila dolga kakšnih osem metrov in kakšne štiri korake. Bila je mokra in se je nadaljevala v nizkem rovu. Noter si prišel po sedem metrov dolgi lestvi.

»Vidiš, Karlo, v to jamo lahko spravimo do dvajset hudo ranjenih in nepokretnih ranjencev. Založili bi jo z mahom in vejami. Ni hudič, da ne bi v tem skrivališču prebili nekaj dni, če prej spravimo noter nekaj hrane in vode.«

Karlo, ki je imel v Brkinih in pod Snežnikom nekaj podobnih skrivališč, je menil, da je zdaj, ko ni moč kam spraviti težkih ranjencev, to kar sprejemljiva rešitev.

Naslednji dan je odredni štab poslal iz Jelenovega žleba še nekaj hudih ranjencev. Vso noč so vzdihovali. Doktorju Petru je zmanjkalo zdravil. Za boleče gnojne rane ni imel druge pomoči kot prevozovanje. Karlo ponoči ni mogel spati. Imel je moreče sanje. Videl je mater, obkoljeno od karabinerjev, kako jo, vkleščeno v verige, nekam vlečejo. Mati ga kliče k sebi s slabotnim glasom. On pa se ne more premakniti niti izgovoriti ene same besede.

Ko je mati izginila v megli, se mu je prikazala jama, natlačena z ranjenci. Tudi on se duši z njimi v podzemskem rovu. Sliši lajanje psov in potem eksplozije bomb, goreča zemlja se usipa s stropov, stene se tresejo. Do vratu je zasut s prstjo, še roke ne more premakniti, možgani so mu odpovedali, krikniti ne more. Ponoči mu je zmanjkovalo zraka, začutil je ostro bolečino v srcu, z velikim naporom je kriknil in se prebudil.

V kotu barake je utripala sveča, pri umirajočem ranjencu je stala bolničarka in mu polagala mrzle obkladke na razbeljeno čelo.

Karlo se ni mogel otresti privida umiranja v jami. Srce mu je hitro utripalo, ko pa se je premaknil, ga je zasklelela rama, kot bi mu jo kdo prebodel z bajonetom.

Vstal je in se med stokajočimi prerinil iz zatohle izbe, smrdeče po krvi in razkužilih. Skozi veje drevja je zagledal noč z visokimi zvezdami. Bili so globoko v gozdu, daleč stran od ljudi, pa vendar dovolj blizu sovražnika, ki je zasedal dolino.

Karlo je nekajkrat globoko vdihnil svež zrak. Na vzhodni strani gozda je noč naglobledela, jutranji

veter je šelestel v listju mogočnih bukev. Sprehodil se je po gozdu. Z nagonom divje živali si je želel zapustiti ta kraj nesreče. Slutil je smrt in tragedijo ljudi, priklenjenih na zemljo, ljudi, ki ne morejo nikamor brez tuje pomoči. Njihov strah pred prihodnostjo ga je peklil in hromil.

Ga ni mati prišla v sanjah opozoriti, naj gre, dokler se še lahko umakne? Karlo se ni bal smrti, vendar je hotel živeti, saj še ni poravnal vseh računov s fašisti.

Dopoldne so kmetje z vozmi pripeljali nekaj novih ranjencev. Od vodje zaščitne patrulje je izvedel, da Smeli na Racni gori zbira bataljon, s katerim bo vdrl v Brkine, ter da sta pri njem njegov brat Frane in prijatelj Dušan.

Doktor Peter se je strinjal z njegovo odločitvijo. Želel je, da bi šli vsi pomačni ranjenci k enotam.

»Karlo, želim ti vso srečo. A zapomni si, da mesec dni še ne boš sposoben za boj,« mu je dejal zdravnik, ko mu je pred odhodom prevezal rano in mu naročal, kako naj se zdravi.

Na Racno goro je Karla pripeljal kurir. Bataljon Smelega sta našla pri pripravih za odhod. Štel je osemdeset borcev, prostovoljev iz Krimskega odreda. Zalagali so se z municijo in preizkušali orožje.

Smeli je bil Karla vesel, saj je na področju, kamor naj bi se prebil z enoto, najbolje poznal razmere in imel zaupnike v vseh zaselkih. Z bratom Franetom jih bosta povezala z Brkinsko četo, vse drugo pa bodo videli na kraju samem. Sedli so h kratkemu pomenku.

»Poslušaj, Karlo! Naša naloga ni lahka. Glavno poveljstvo želi, da napademo progo Ljubljana - Trst, zavremo napadalnost italijanske vojske in razbremenimo naše enote, ki so v obroču velike roške ofenzive. Cilj ofenzive nam je sedaj poznan. Z veliko pomočjo nas hočejo stisniti na območje Kočevskega Roga ter tam ugonobiti jedro in vodstvo slovenskega upora. Naša dolgoročna naloga pa je, razširiti osvobodilno vojno na Primorskem in se razviti v odred.«

»Vse prav in lepo,« je dejal Karlo. »Toda Frane naj pove, kakšen je položaj na oni strani.«

Danes ponoči se bodo v Los Angelesu pričele 23. letne olimpijske igre

Še polemike pred slovesno otvoritvijo

LOS ANGELES — Olimpijska bakla je pred losangeškimi vrati. Opravila je skoraj vseh 15 tisoč kilometrov poti od New Yorka, od koder je startala natančno pred 82 dnevi. V ameriško velempeto je bila prišla na krovu vladnega letala le dve uri preden je Sovjetska zveza napovedala svoj bojkot iger in le dan zatem, ko so jo med ruševinami Jupiterjevega templja prižgali ob prisotnosti le nekaj užaljenih grških osebnosti upravičeno zgraženih nad divjo komercializacijo »svetega ognja«, ki so jo izvedli ameriški organizatorji. Danes ponoči ob dveh po našem času (v Los Angelesu bo 17. ura) bo v olimpijski stadion »Memorial Coliseum« vstopil zadnji nosilec bakle. Njegovo ime je še skrivnost. Pravi se, da bi lahko bila to bivša romunska telovadka Nadia Comaneci, kar bi bila velika novost v strogem olimpijskem protokolu, ki predvideva, da mora olimpijski ogenj prižgati domačin. Američani skrivajo ime, da bi bilo pričakovanje ob odprtju večje, vendar je zelo verjetno, da tradicije ne bodo prekinili, zato je med kandidatkami za prižig tudi igralka Jane Fonda, predstavnica »univerzalnosti športa«, kot jo radi označujejo v ZDA.

Neprediren molk organizatorjev vlada tudi kar zadeva otvoritvene slovesnosti. »Šlo bo za veličastno predstav« pravi filmski producent David Wolper. Da bo tako potrjujejo tudi stroški nocojsnje manifestacije: pet milijonov dolarjev oziroma 18,6 milijarde lir. S kakšnim »showom« nam bodo torej postregli Američani si lahko le predstavljamo.

Zanesljivo je torej samo to, da bo zvestopito idealom iger zaprisegel črnopolti tekač Edwin Moses, ameriški predsednik Ronald Reagan pa bo s 17 besedami, kolikor jih predvideva protokol, izjavil, da so igre odprte. Ni znano ali bo izkoristil priložnost za obsodbo bojkota Sovjetske zveze ali volilno propagando proti Mondaleju.

Predsednik združenja državnih olimpijskih odborov Mario Vasquez Rana je medtem izjavil, da je Barcelona najresnejši kandidat za organizacijo iger za leto 1992, saj v Španiji ne bi smelo biti nevarnosti bojkotov.

Nadaljujejo se medtem priprave na »športni del« iger. Zvezni selektor italijanske atletske reprezentance Enzo Rossi je na včerajšnji tiskovni konfe-

renci zelo optimistično ocenil možnosti svojih atletov. Dejal je, da bosta Cova (10 tisoč metrov) in Damilano (hoja 20 km) osvojila zlato, Mennea (200 m) in štafeta 4x100 m srebrno,

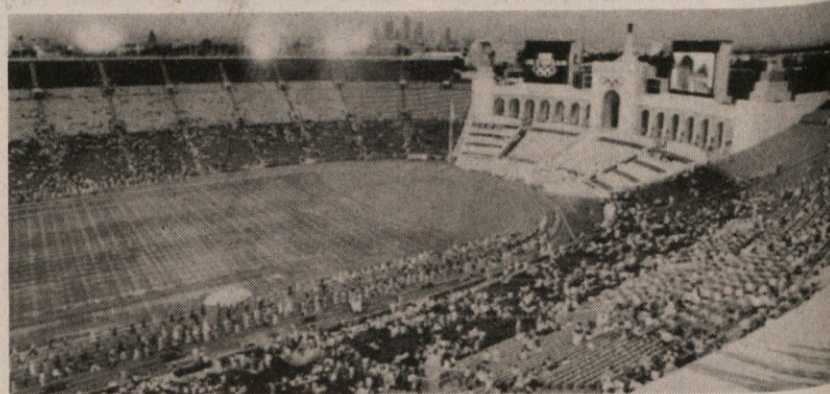
Andrei (krogla), Evangelisti (daljina), Antibo (5 tisoč metrov) in še nekdo v hoji na 50 km pa bronasto kolajno.

Naj omenimo še, da je voščilnico vsem atletom preko kardinala Los Angelesa Manninga poslal tudi papež Janez Pavel II.

Tudi Libije ne bo

LOS ANGELES — V kratkem komuniqueju je Libija sporočila, da se ne bo udeležila olimpijskih iger v Los Angelesu.

V komuniqueju sicer ni napisano, toda Libija se je nastopu odrekla, ker ameriške oblasti niso dovolile trem libijskim časnikarjem, da bi si ogledali OI.

Zadnje priprave v Coliseumu za svečano otvoritev, ki bo danes ponoči v Los Angelesu. (Telefoto AP)

Predsednik italijanskega olimpijskega odbora na tiskovni konferenci Carraro o kandidaturi treh obmejnih krajev za ZOI 1992

SAŠA RUDOLF
posebej za Primorski dnevnik

LOS ANGELES — Skupna kandidatura Trbiža, Kranjske gore in Beljaka z organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 1992 je po mnenju predsednika italijanskega olimpijskega odbora (CONI) Franca Carrara izredno zanimiva, vredna globokega premisleka, saj odpira široke možnosti mednarodnega sodelovanja. O skupni pobudi treh obmejnih krajev območja Alpe - Jadran, je Carraro spregovoril na tiskovni konferenci v Los Angelesu. Seveda pa na konferenci, ki so jo priredili v prostorih »Casa Italia« v Down Townu, gospodarskem središču kalifornijskega megamesta, je seveda obsegala tudi številne druge

argumente.

Carraro je nekoliko razočaral italijanske časnikarje, saj o »azzurrih« in njihovih možnostih za uspeh na igrh 23. olimpiade skoraj ni spregovoril in tudi v nadaljevanju na tovrstna vprašanja ni obširneje odgovoril. Do takrat pa se je v podrobnostih raznih aspektov zasedanja mednarodnega olimpijskega odbora.

Pri tem se je pridružil Samaranchevi obsodbi bojkota s strani Sovjetske zveze in drugih vzhodnoevropskih držav, vendar takoj pristavil, da bo temu vprašanju olimpijsko gibanje posvetilo posebno zasedanje, ki bo 1. in 2. decembra letos v Los Angelesu.

»Tik pred pričetkom poletnih iger bi bilo vsekakor neoportuno razpravljati o sankcijah, saj bi izzvenelo dokaj enostransko. Mednarodni olimpijski odbor se je tudi pred štirimi leti izognil sankcijam, ko ZDA in nekaterih zahodnih držav ni bilo v Moskvi. Po treh zaporednih bojkotih — v Montrealu niso nastopili športniki »črne« Afrike, v Moskvi del Zahodnjakov in v Los Angelesu vzhodni blok, je nujno, da se mednarodni olimpijski odbor zave svojih odgovornosti in soglasno sprejme določila za preprečitev bojkotov v bodočnosti«.

Carraro pa pri tem ni omenil predloga zunanjega ministra Andreottija, naj bi igre še pred Seulom 1988 dokončno premestili v Atene. V drugem delu svojega pogoja je dal časa govoril o Trbižu, Kranjski gori in Beljaku. Kot že rečeno, je Carraro poudaril izredno zanimivost te pobude, saj gre za prvi primer mednarodnega sodelovanja pri organizaciji tako po-

membe prireditve, kot so olimpijske igre. Združile so se države z različnimi ustroji, ki pripadajo različnim skupnostim, od nevrščene Jugoslavije do nevtralne Avstrije in Italije, ki pripada Atlantskemu zvezništvu. Težko pa si je v tem trenutku predstavljati, da bi tudi tako razvejano organizacijo lahko kdo bojkotiral iz političnih razlogov. Prisotni italijanski časnikarji so ga vprašali, če se Italija odpoveduje kandidaturi Cortine, ki se poteguje za organizacijo zimskih iger poleg Lillenheima in Faluna.

Skupni predlog Koroške, Slovenije in Furlanije - Julijske krajine bo seveda iz formalnih razlogov naletel na večje težave, saj olimpijska lista ne predvideva tovrstnih organizacijskih pobud. Toda formalne pomisleke bo moč premostiti, čeprav morda ne v kratkem času.

Kotalkanje: na državnem prvenstvu S. Kokorovec odličen

SAN GIOVANNI IN PERSICETO (BOLOGNA) — Poletov kotalkar Samo Kokorovec je poskrbel še za en podvig.

Na italijanskem državnem prvenstvu v San Giovanni in Persiceto pri Bologni je na državnem prvenstvu med mladinci osvojil odlično drugo mesto s 170 točkami. Prvi je bil Tržačan Sandro Guerra (Jolly) s 173,40 točke.

Kokorovec je, kot piše italijanska agencija ANSA, zelo ugodno preseñetil prisotne strokovnjake.

Rolkarji SK Devin pred novo preizkušnjo

Jutri, 29. t.m., se bodo rolkarji SK Devin udeležili tekmovanja v San Giustini za podelitev prve trofeje AMA San Giustina. Tekmovanje organizira SK 980 in Gruppo AMA San

Giustina. Start je predviden za 9. uro. SK Devin se ne bo udeležil tekmovanja s popolno ekipo, ampak se bodo potegovali za barve Devina le štirje atleti, in sicer Andrej Antonič, Rajko Zečević, Aleksander Sosič in Elio Iori. (E.I.)

Tyrrelu preklicali kazen
LONDON — Mednarodna avtomobilska zveza je tyrrelu preklicala začasno izključitev s tekmovanja v formuli 1 v pričakovanju priziva britanske avtomobilске hiše.

● **FRANCOSKI TENISKI igralci** Yannick Noah zaradi poškodbe ne bo mogel nastopiti na mednarodnem turnirju v Indianapolisu 6. avgusta.

● **NIZOZEMSKI KOLESAR JACQUES HANEGRAFF** je osvojil mednarodni kolesarski kriterij v Chaamu (Nizozemska).

kratke vesti - kratke vesti

Heihe Daute 7,40 m
DRESDEN — Vzhodna Nemka Heihe Daute je v skoku v daljino dosegla znamko 7,40 m, kar je le tri centimetre slabše od svetovnega rekorda Romunke Cusmirjeve.

Mladinska košarka v Gradežu:
»plavi« boljši od »azzurrov«
GRADEŽ — V prvem kolu mednarodnega mladinskega košarkarskega turnirja v Gradežu je Jugoslavija po dokaj izenačenih in kakovostnih tekmah premagala Italijo s 97:89 (43:48). Najboljši v jugoslovanskih vrstah je bil Perašović, pri »azzurrih« pa sta največ pokazala Nobile in Gilardi.

V drugi tekmi prvega kola je Sovjetska zveza ne brez težav premagala presenetljivo reprezentanco ZRN z 80:75 (34:42).

Maradona in Pertini
CASTEL DEL PIANO (Grosseto) — Argentinski as in novi član neapeljskega prvoligaša Diego Maradona je na pripravah v Castel Del Piano izrazil željo, da bi spoznal predsednika italijanske republike Sandra Pertinija, o katerem pravi, da je čudovit človek.

Chinaglia najel Cosmos
NEW YORK — Že dlje časa je krožila vest, da bo predsednik rimskega prvoligaša Lazio najel tudi slavno newyorško moštvo Cosmosa. Včeraj pa uradna vest, da je Chinaglia dejansko lastnik Cosmosa. Detajli tega edinstvenega ekonomskega nakupa pa niso znani.

»Bubi« Scholz poskušal samomor
BERLIN — Bivši evropski boksarski prvak, 45-letni Zahodni Nemeč »Bubi« Scholz, ki je trenutno v zaporu, je včeraj poskušal samomor, s tem da si je prerezal žile na roki. Njegovo zdravstveno stanje pa, po prvi pomoči, ni več v nevarnosti.

Utrjevanje prijateljstva

Verjetno eden najlepših trenutkov uspelega mednarodnega odbojarskega turnirja je bil sinoči, ko so igralci vseh petih držav sestavili eno samo skupino in želi odobravanje številnega občinstva. To je bil tudi smisel manifestacije: utrjevanje prijateljstva na športnem igrišču.

Ob zaključku turnirja je sledilo nagrajevanje ekip in nekaterih posameznikov. V imenu prirediteljev, goriske pokrajine, je spregovoril odbornik za šport Mirko Spacapan, ki je poudaril pomen te manifestacije za razvoj odbojke oziroma telesne kulture na splošno.

SINOČNJA IZIDA
Švedska — Belgija 3:0 (15:11, 15:13, 15:8)
Italija — Francija 3:0 (15:7, 15:10, 15:8)
KONČNA LESTVICA: 1. Italija 8; 2. Nizozemska 6; 3. Švedska 4; Belgija 2; 5. Francija 0. (Rudi Pavšič)

(39.)

Medtem je tekla druga polfinalna tekma med Francijo in Zvezno republiko Nemčijo. Toda Francija terenske premoči ni znala konkretizirati, Amoros pa si je v poslednji minuti napravil odlično priložnost, ko je zadel vratnico. Potrebna sta bila podaljška, saj je bilo stanje po regularnem času izenačeno 1:1. S silovitim presingom so Francozi izsilili dvojno prednost in vse je kazalo, da so finalisti. Tik pred koncem prvega podaljška je vstopil na igrišče Rummenigge in znižal na 3:2, na začetku drugega podaljška pa je Nemčija izenačila. Za določitev finalista so bile potrebne enajstmetrovke, kar se je v Sevilji zgodilo prvič v zgodovini svetovnih prvenstev. Po prvi seriji petih enajstmetrovk je bilo stanje še vedno izenačeno z enim zgrešenim strelom na vsaki strani. Šesto enajstmetrovko je zgrešil Bossis, medtem ko je bil Hrubesch uspešen. Tekma se je tako končala pri 8:7 za Nemčijo.

APOTEOZA V MADRIDU

Madridsko letališče Barajas je bilo v nedeljo, 11. julija, povsem zasičeno. Preko sto čarterskih letal je pripeljalo navijače iz Nemčije in Italije, prispel pa je tudi italijanski predsednik Pertini, ki ga je špan-

ski kralj Juan Carlos povabil na finale Mundiala. Že dobri dve uri pred pričetkom finalnega dvoboja je bil stadion Bernabeu natrpan, na ogromnih semaforjih pa so navijači lahko spremljali najzanimivejše dogodke španskega Mundiala. Ko je uro pred pričetkom vstopil na častno tribuno Pertini in so ga pokazali tudi na semaforju je navdušenje doseglo višek. Priletni državni poglavar uživa namreč tudi v Španiji izredno popularnost.

Ob 19.15 so na reporterske mize prinesli list z uradnimi postavami. Ko na hitro preverimo, če je v ekipi tudi poškodovani Antognoni, mrzla prha, Bearzot ga je zamenjal z branilcem Bergomijem. Vse kaže torej, da se je italijanski trener odločil za do skrajnosti zaprto obrambo in ošibljeno sredino polja.

19.50 na igrišče vstopita ekipi. Na vrsti so države himne, prva na čast brazilskemu sodniku Coelho, druga za Italijo. Toda pri tem se nekaj zatakne, slišati je le prve note, nato tišina, ki traja dve dolgi, mučni minuti. Organizatorji se potijo, končno pa le dobijo novo ploščo in himna izzveni. Zaradi organizacijskega spodrsllaja se tekma prične z enominutno zamudo.

Italija igra previdno, zgolj na lastni polovici polja. Nevarnega Rummenigga krije komaj 18-letni Bergomi, Gentile pa je prevzel Littbarskega.

20.08 Graziani obledi na tleh, zdravnik Vecchiet mu ne more pomagati, odnesejo ga z igrišča, zamenja ga Altobelli.

20.27 protinapad Italije s Contijem, ki prodre v kazenski prostor, toda Stillecke ga zruši. Nobenega dvoma — enajstmetrovka. Strelja Cabrini, toda žoga gre za pol metra mimo droga.

20.38 dve zaporedni priložnosti za Nemčijo, toda polčas se ob 20.46 konča brez zadetka.

21.05 pričetek drugega polčasa in 16 minut kas-

neje Italija v vodstvu. Oriali z desne pošlje žogo v kazenski prostor, kjer jo Rossi preusmeri v mrežo. To je šesti Rossijev gol na Mundialu in je torej najboljši strelce prvenstva.

21.29 dolga koralna akcija italijanskega napada. Rossi podaljša do Tardellija, ki strelja z roba kazenskega prostora in podvoji.

21.41 Conti čudovito popelje žogo do roba kazenskega prostora, fintira strel, nato pa poda Altobelliju in 3:0.

Finala je praktično konec, čeprav bodo Nemci dosegli častni gol z Breitnerjem, toda bilo je že tedaj, ko so vsi le pričakovali trojni žvižg Coelha.

21.54 španski kralj Juan Carlos izroči kapetanu Zoffu zlati pokal, Pertini čestita in objame igralce. Italija je tretjič osvojila svetovni naslov in s tem izenačila brazilski rekord.

Slavje se je po madridskih ulicah zavleklo prav do zore. Zagrljeni navijači so se z zastavami polastili glavnih ulic, s trobentami dajali duška svojemu zadovoljstvu. Madridska policija je bila dokaj širokogrudna, saj je italijanskim navijačem dovolila, da so dobesedno gospodarili nad prometom. Za pot od stadiona Bernabeu do televizijskega centra Torre de España, za katero smo običajno s taksijem potrebovali 10 minut, smo potrebovali polne tri ure. Seveda tekmi ni bilo niti sanjati o prostem taksiju. Navijači so jih najeli že pred tekmo in nato krosili z njimi po ulicah, ustavljali promet, skakali iz avtomobilov, plesali, peli.

Tako se je nadaljevalo ure in ure, število se je seveda krčilo, ko so mnogi omagali, nekateri pa so se s posebnimi letali že vračali domov.

Kljub veličini navijanja pa smo bili še daleč od

(Nadaljevanje na 11. strani)

Na sedmem slovenskem košarkarskem taboru

Naši košarkarji niso bili v Postojni nič slabši od vrstnikov iz Slovenije

Pred kratkim se je skupina zamejskih igralcev in trenerjev udeležila 7. slovenskega košarkarskega tabora v Postojni. Igralci so bili: Fabrizio Korošec, Luciano Lipolis, Andrej Pieri, Dario Kovačič (Bor) ter Aljoša Terčon (Sokol). Trenerja pa: Andrej Šik (Breg) ter Andrej Pangos (Sokol).

Tabora so se udeležili vsi najboljši slovenski košarkarji letnikov 68 - 69 - 70. Skupno se je tabora udeležilo sto igralcev, ki so bili razdeljeni v sedem skupin. Vsaka skupina je trenirala dvakrat na dan pod vodstvom dveh trenerjev. Vodja tabora je bil Peter Brumen, glavni trener, ki je

imel funkcijo demonstratorja, pa je bil Branko Žeravica.

V ponedeljek in torek sta bila na sporedu dva demonstracijska treninga, ki jih je izvajala skupina najboljših 68-letnikov pod vodstvom Žeravice. Po končanem demonstracijskem treningu je vsaka skupina šla na svoje igrišče, kjer je imela dve uri treninga. V sredo, četrtek in petek popoldan pa so bile namesto treningov na sporedu tekme, na katerih so se naši igralci izkazali, tako da je tudi Brumen bil zadovoljen z njimi in dejal, da so naši igralci enakovredni najboljšim. V soboto zjutraj pa je bilo na sporedu še nekaj tekem

in potem je bilo tabora konec.

Prejšnja leta je bil tabor v Tolmini prvi teden v avgustu. Takrat pa so se igralci večkrat poškodovali, ker so prišli na tabor po mesecu počitka ter so po treningih bili zelo utrujeni, kar je botrovalo poškodbam na gležnjih in podobno. Letos je bila na taboru novost, ker so zjutraj snemali treninge in jih zvečer projektili, tako da je lahko vsakdo opazil lastne napake. Zamejski igralci ter trenerji so s tabora odšli zadovoljni, saj so se marsičesa naučili ter dejali, da bi prihodnje leto radi zopet prišli na tabor.

Andrej Pangos

Utrjevanje prijateljskih vezi

Pred dnevi so se košarkarji Poleta pomerili z gosti iz Zavidovičev pri Zenici

šport na primorskem

V Los Angeles tudi pet primorskih tekmovalcev

Med udeleženci olimpijskih iger bo letos tudi petčlansko tekmovalno zastopstvo primorskega športa. Atletinja Lidija Lapajne iz Nove Gorice je že drugič med udeleženci olimpijade. Tokrat pričakuje, da se bo v okrnjeni konkurenci ženskega skoka v višino uspela uvrstiti v finale. Kot sama meni, je sposobna za skok med 190 in 194 cm. Jadrlec na deski Dušan Puh iz Portoroža ima precej višje ambicije. Če bo veter po njegovi meri, od enega do treh boforov, računa celo na uvrstitev med prvih pet, sicer pa vsaj v prvo deseterico. Konjeniki Alojz Lah, Dušan Mavec in Stojan Moderc bodo lipicance sploh prvič predstavili na olimpijskih igrah. V dresurnem jahanju računa lipiška ekipa v ekipnem tekmovalstvu vsaj na šesto mesto, eden od treh nastopajočih pa naj bi se uvrstil v veliki finale, vsi trije pa v prvo dvajsetico. Med udeleženci iger bo še nekaj primorskih športnih delavcev. Sežančan Rajko Štolfa je vodja jugoslovanske nogometne ekspedicije, konjeniški šport pa je povsem »v rokah« lipiške kobilarne. Vodja ekipe je Andrej Franetič, Ladislav Fabris je rezervni jahač in spremljevalec konj, Mladen Čolić pa drugi spremljevalec konj.

Vsako poletje je TVD Partizan Koper domačin tradicionalnega mednarodnega telovadnega troboja pionirk na katerem nastopajo gostje iz Bratislave, poleg njih pa še telovadke iz Novega mesta in Kopra. Gostje iz Bratislave, ki jih že od začetka ukvarjanja s telovadbo spremljajo profesionalni trenerji, so navdušile sicer maloštevilno občinstvo in zanesljivo pobrale ekipno zmago in prva mesta med posameznicami. Med Koprčankami se je Tanja Skok v skupnem seštevku uvrstila na enajsto mesto.

Pod vodstvom dr. Braneta Elsnerja in mag. Zdravka Verdenika je te dni v Kopru v teku seminar za nogometne trenerje, ki se ga udeležuje blizu trideset tečajnikov iz vse Slovenije. Žal pa bližine seminarja za strokovno izpopolnjevanje niso najboljše izkoristili v vseh primorskih nogometnih klubih, Bojan Gluhak

Jutri na Peči v organizaciji KŠD Vipava Kotalkarska revija

Poletni praznik na Peči, ki ga pripravlja KŠD »Vipava«, bodo sklenili jutri zvečer. Poleg plesa in zabave pa so prireditelji vključili v spored zadnjega dne tudi kotalkarsko revijo, aktivnost, ki je pri »vipavcih« glavna zračnost. S kotalkanjem so namreč pričeli pred leti, ker jim pomanjkanje prostorov ni dovoljevalo druge dejavnosti. S prostovoljnim delom so si zgradili betonsko ploščo, na kateri se je začelo zbirati vedno več navdušene mladine. Tako so se začeli prvi nastopi, priredili so prve revije. Sedaj je društvo med boljšimi v deželnem smislu in je po prenehanju te dejav-

nosti v Štandrežu edino slovensko na Goriškem.

V letošnji sezoni so pečanski kotalkarji, pod vodstvom domačink Ne-de Devetak in Marise Florenin, ki sta zaključili trenerski tečaj v Riminiju, dosegli več zavidljivih uspehov. Jutri ob 17. uri pa bomo videli, kaj so pripravili za tokratno revijo. Naj povemo, da bodo na Peči nastopili tudi najmlajši, otroci od 3. do 5. leta starosti, ki so si kotalke prvič privezali komaj pred nekaj tedni. Da bo spored zanimivejši so prireditelji povabili na revijo tudi kotalkarje Poleta z Opčin ter iz Ronk.

TEKMOVANJA ŠD MLADOST Sinoči nogomet danes pohod

S sinočnjimi odločilnimi tekmami za vstop v finale (o teh bomo poročali jutri), se je v Doberdolu zaključil prvi del turnirja v malem nogometu, ki je okoli betonskega igrišča vsak večer privabil veliko radovednežev in navijačev ene ali druge ekipe.

V tretjem kolu, ki je bilo na vrsti v četrtek zvečer, je prišla na dan dobra igra nogometašev Prvačine, ki so najprej premagali Martinščino, kasneje pa nasuli kar 8 zadetkov Vrhovcem. V tretjem srečanju pa so Jamelci in Dolani igrali neodločeno.

IZIDI 3. KOLA

PRVAČINA — Martinščina 2:1
PRVAČINA: E., Em., Z., H. Furlan, Sulič, Keber, Černe, Pejc, Peruzzi.

MARTINŠČINA: F., Fa., E., L., R., M., Ma. Visintin, Urban, Aristone.
STRELCI: H. Furlan, Pejc, Ma. Visintin.

Jamlje — Dol 1:1
JAMLJE: Šuc, S., L., D. Pahor, E., I., P. Kopal, Croselli, Marsico.

DOL: Cotič, Z., D. Frandolič, Peric, Marušič, Devetta, Vižintin.
STRELCA: Marsico in Marušič.

PRVAČINA — Vrh 8:0
VRH: C., M. Grillo, Frandolič, M., V., L. Černic, G., D. Devetak.

STRELCI: H. Furlan (3), Z. Furlan (2), Perozzi (2), Sulič.

V okviru praznovanj ŠD Mladost bo danes popoldan ob 18.30 pohod okoli Doberdolskega jezera. Proga bo merila približno 10 km in je speljana tako, da si bodo udeleženci lahko med pohodom ogledali zanimivosti tega kraškega fenomena. Zato prireditelji vabijo, da se pohoda udeležijo vsi, saj sta kraj in čas primerna za prijetno in zdravo razvedrilo.

Beneške ekipe na turnirju v Livku

Danes in jutri bo na Livku (na Tolminskem) tradicionalni rekreacijski turnir v malem nogometu, ki se ga bo udeležilo 16 moštev, od katerih štiri iz Slovenske Benečije. Le-te so: Terčmun, Marsing, Praprotno in Matajur. Lani sta se turnirja udeležili le dve ekipi iz Nadiških dolin.

Nagrajenci nočnega pohoda Krasa

Pred časom je bilo v Repnu nagrajevanje udeležencev nočnega planinsko-orientacijskega pohoda, ki ga je organiziral športni krožek Kras

obvestila

Smučarska komisija pri ZŠSDI

obvešča, da se bodo člani tekmovalne smučarske ekipe, ki so na pripravah v Premanturi, vrnili domov v torek, 31. t.m., približno ob 19.30. Starši otrok, ki so brez osebnega potnega lista naj bodo ob 19. uri na mejnem prehodu Fernetiči (na jugoslovanski strani).

TPK Sirena

prireja jutri, 29. julija, področno regato razredov evropa, laser in finn. V nedeljo, 5. avgusta, pa področno regato v razredu optimist. Vpisovanje vsak dan na sedežu društva na zasutem zemljišču v Barkovljah od 17. do 19. ure, v nedeljo pa do 9. ure zjutraj.

ŠZ Bor

sporoča vsem svojim odsekom in članom, da bo Borov športni center zaprt od 30. julija do 27. avgusta.

Jadralni klub Čupa

obvešča člane in prijatelje, da je društveni sedež v Sesslanskem zalivu odprt vsak dan od 9. do 18. ure. Članom in tečajnikom so na razpolago društvene jadrnice in jadrane deske.

(Nadaljevanje z 10. strani)

slavja, ki so ga prebivalci Buenos Airesa pred štirimi leti pripravili ob zmagi Argentine. Tedaj je bilo na ulicah okrog 10 milijonov ljudi, italijanskih navijačev pa je bilo v Madridu le nekaj nad 30 tisoč. Toda tudi teh 30 tisoč je bilo tako glasnih, da se preglušili vse, navdušenje pa je bilo tako spontano, da so se jim pridružili tudi številni domačini.

Na spanje skoraj ni bilo misliti, saj bi v vročini in živzavu prav gotovo ne zatisnili očesa v hotelski sobi brez klimatskih naprav. Vendar trditev ni povsem točna, saj je imela moja soba obratno klimatsko napravo. Okno je bilo uprto na sosedovo z zadnjim delom klimatske naprave, iz katere je puhtel vroč zrak. Toplomer je kazal 46 stopinj, zato sem se le stuširal in popravil prtljago, saj smo se naslednje jutro po 44 dnevih vrnili domov.

Pertini je namreč povabil reprezentanco v pred-sedniško letalo, tako so bila prosta mesta v letalu reprezentance in to smo seveda izkoristili.

Madridski jutranjiki so bili seveda polni vesti o finalu z naslovi »Italia, que envidia«.

Na Ciampinu sta obe letali skupno pristali, množica je predrla policijski kordon, Zoff pa je moral še in še dvigniti nad glavo osvojeni zlati pokal.

NOGOMETNO SP V ŠPANIJI 1982

IZLOČILNI DEL

1. SKUPINA:

Italija - Poljska	0:0	Poljska - Kamerun	0:0
Peru - Kamerun	0:0	Poljska - Peru	5:1
Italija - Peru	1:1	Italija - Kamerun	1:1

LESTVICA: Poljska 4 točke, Italija in Kamerun 3, Peru 2. Poleg Poljske se v drugidel uvrsti tudi Italija zaradi gola več od Kameruna.

2. SKUPINA:

Alžirija - ZRN	2:1	Avstrija - Alžirija	2:0
Avstrija - Čile	1:0	Alžirija - Čile	3:2
ZRN - Čile	4:1	ZRN - Avstrija	1:0

LESTVICA: ZRN, Avstrija in Alžirija 4 točke, Čile 0. V drugi del se uvrstita zaradi boljšega količnika v golih ZRN in Avstrija.

3. SKUPINA:

Belgija - Argentina	1:0	Belgija - Salvador	1:0
Madžarska - Salvador	10:1	Belgija - Madžarska	1:1
Argentina - Madžarska	4:1	Argentina - Salvador	2:0

LESTVICA: Belgija 5 točk, Argentina 4, Madžarska 3, Salvador 0.

4. SKUPINA:

Anglija - Francija	3:1	Francija - Kuvajt	4:1
ČSSR - Kuvajt	1:1	Francija - ČSSR	1:1
Anglija - ČSSR	2:0	Anglija - Kuvajt	1:0

LESTVICA: Anglija 6 točk, Francija 3, ČSSR 2, Kuvajt 1.

5. SKUPINA:

Španija - Honduras	1:1	S. Irska - Honduras	1:1
Jugoslavija - S. Irska	0:0	Jugoslavija - Honduras	1:0
Španija - Jugoslavija	2:1	S. Irska - Španija	1:0

LESTVICA: S. Irska 4 točke, Španija in Jugoslavija 3, Honduras 0. Poleg S. Irske se v drugi del uvrsti Španija zaradi gola več od Jugoslavije.

6. SKUPINA:

Braziliya - SZ	2:1	SZ - Nova Zelandija	3:0
Škotska - N. Zelandija	5:2	SZ - Škotska	2:2
Braziliya - Škotska	4:1	Braziliya - N. Zelandija	4:0

LESTVICA: Braziliya 6 točk, SZ in Škotska 3, N. Zelandija 0. Poleg Brazilije se v drugi del uvrsti SZ zaradi boljšega količnika v golih.

ČETRTRFINALE

1. SKUPINA:	SZ - Belgija	1:0	
Poljska - Belgija	3:0	Poljska - SZ	0:0
LESTVICA: Poljska in SZ 3 točke, Belgija 0. V polfinale se zaradi boljšega količnika uvrsti Poljska.			
2. SKUPINA:	ZRN - Španija	2:1	
Anglija - ZRN	0:0	Španija - Anglija	0:0
LESTVICA: ZRN 3 točke, Anglija 2, Španija 1.			
3. SKUPINA:	Braziliya - Argentina	3:1	
Italija - Argentina	2:1	Italija - Braziliya	3:2
LESTVICA: Italija 4 točke, Braziliya 2, Argentina 0.			
4. SKUPINA:	S. Irska - Avstrija	2:2	
Francija - Avstrija	1:0	Francija - S. Irska	4:1
LESTVICA: Francija 4 točke, Avstrija in S. Irska 1.			

POLFINALE

Italija - Poljska	2:0	ZRN - Francija	8:7
-------------------	-----	----------------	-----

(po streljanju enajstmetrovk, po regularnem času 1:1, po podaljških 3:3)

FINALE ZA 3. MESTO

Poljska - Francija	3:2
--------------------	-----

FINALE ZA 1. MESTO

Italija - ZRN	3:1
---------------	-----

Strelec prvenstva: Rossi (Italija) 6 golov.

(KONEC)

Naročnina: Mesečno 10.000 lir - celoletna 120.000 lir - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebne mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro, račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih, povišek 20% IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sozolja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, itx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

28. julija 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

So naše značajne lastnosti res v tesni zvezi s krvno skupino?

TOKIO — Že od nekdaj se ljudje zatekajo k zvezdnemu ali živalskemu horoskopu, k tarok kartam in raznim drugim čudežnim postopkom kot so »branje« usodlin kave v skodelici, skrivnostno nihanje čudežnega obeska in podobno, da bi izvedeli čimveč o svoji bodočnosti — pravzaprav je center njihove pozornosti spoznavanje samega sebe in lastnega značaja.

Na japonskih otokih razne oblike vedeževanja in prerokovanja izrazito pogojujejo življenje otočanov. Najbolj je razširjeno verovanje, da so človekove značajne lastnosti tesno povezane z njegovo krvno skupino. Izhodišče tovrstnega verovanja je knjiga »Krvne skupine in temperature«, ki jo je pred več kot petdesetimi leti napisal ne prav priznani japonski psiholog Takedži Furukava.

V tej knjigi, ki je bila ob svoji izdaji odklonjena zaradi neresnosti in nedokumentiranosti, psiholog Furukava opisuje svoje mnenje o značajnih posebnostih ljudi z različnimi krvnimi skupinami. Iz nje je mnogo Japoncev povzelo temelje za delitev ljudi na štiri osnovne skupine: A, B, AB in O. Ljudje s krvno skupino A so vestni in izrazito pikolovski, odlični delavci in uspešni voditelji, vendar zaradi svoje velike občutljivosti zlahka

podležijo živčni preobremenjenosti. Ljudje s krvno skupino B so kreativni in samozavestni, radi se obnašajo kot se jim zahoče ne glede na okolje in običaje. Objektivno mišljenje in izrazito zadovoljstvo ob dobivanju priznanj in pohval sta najvidnejši značilnosti ljudi s krvno skupino AB, medtem ko so ljudje s krvjo skupine O izbirčne narave, svojeglavi in nezaupljivi.

Iz tovrstnega verovanja se je razvila cela vrsta cenjenih brošur, ki vsebujejo nasvete o izbiri idealnega življenjskega sopotnika po krvni skupini, podobno kot se dogaja v Evropi s horoskopi. Prepričanje, da vrsta krvi vpliva na značaj posameznikov, se je tako razširilo, da nekatera podjetja ob izbiri uslužbencev dajejo prednost kandidatom s krvno skupino O. Direktor nekega podjetja je celo izjavil, da mu je poznavanje povezave med krvnimi skupinami in značaji omogočilo izboljšanje proizvodnosti svojega podjetja.

Japonski strokovnjaki za transfuzijo trdijo, da predstavlja to verovanje koristno neumnost, saj vsak Japonec, ki hoče ugotoviti svojo krvno skupino, se mora podati v krajevni center krvodajalcev, kjer mu izstavijo zaželeno potrdilo le, če dobrovoljno daruje določeno količino svoje krvi.

Neposredna prodaja od proizvajalca do potrošnika sveže in zmrznjeno svinjsko meso kuhana - surova šunka

pršut v kosih - pleče - kotleti - jetra - srce - ledvica - jezik - tace - repi - rebrca - sveže svinjske klobase - kuhan pršut praga - hrenovke - kranjske klobase - vse vrste kuhanih in surovih salam.

INDUSTRIJSKA CONA - TRST
Strada Monte d'oro 332

(Dolga krona)

Tel.: 820334-5-6 Telex: 460237

avtobus: 23 - 40 - 41

PROSTORNO PARKIRIŠČE

DUKE
grandi marche

1984 je leto olimpijskega duha. Pod športnim duhom razumemo polno skladnost telesnega in duševnega zdravlja. K temu duhu se pridružuje Coca-Cola, ki bo spremljala športnike na 23. letnih olimpijskih igrah v Los Angelesu.

URADNA GAZIRANA PIJACA NA OLIMPIADI 1984

»Coca-Cola« je zaščiten znak The Coca-Cola Company

Kjer je šport, je Coca-Cola